

Justis- og
beredskapsdepartementet

Vedlegg 2

KONSEKVENsutredning:

Friluftsliv, herunder barn og unges interesser

Vedlegg nr. 2 til reguleringsplan for Politiets nasjonale
beredskapssenter

Utarbeidet av: Asplan Viak AS

DOKUMENTINFORMASJON

Oppdragsgiver:	Justis- og beredskapsdepartementet
Rapporttittel:	Konsekvensutredning friluftsliv
Utgave/dato:	1/ 21.04.2017
Oppdrag:	608702-01–Politiets nasjonale beredskapssenter
Oppdragsleder:	Petter Christensen
Avdeling:	Plan og urbanisme
Fag	Reguleringsplan
Skrevet av:	Rune Skeie & Ida Tesaker Belland
Kvalitetskontroll:	Petter Christensen
Asplan Viak AS	www.asplanviak.no

FORORD

Justis- og beredskapsdepartementet har engasjert Metier AS til å gjennomføre forprosjekt for Politiets nasjonale beredskapssenter. Asplan Viak AS er engasjert som fagkyndig i reguleringsprosessen og for å utarbeide konsekvensutredning. Planarbeidet er basert på planprogram, fastsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet 07.03.2017. Sammen med øvrige utredninger vil konsekvensutredningen danne grunnlag for å vurdere samlet konsekvens av tiltaket.

Petter Christensen har vært oppdragsleder for Asplan Viak AS. Rune Skeie har vært ansvarlig for konsekvensutredningen og arrangering av medvirkningsverksteder. Ida Tesaker Belland har vært en sentral medarbeider.

Vi takker for et godt samarbeid med fagetater, faggrupper og brukere som har gitt innspill i prosessen.

Ås, 03.05.2017

Rune Skeie
Fagansvarlig temautredning

Petter Christensen
Kvalitetssikrer

INNHOLDSFORTEGNELSE

0	Sammendrag	6
1	Innledning	9
2	Tiltaksbeskrivelse	10
2.1	Tiltaket	10
2.2	Referansealternativet (0-alternativet)	12
3	Rammer og premisser for utredningen	13
3.1	Planprogrammet	13
3.2	Føringer fra Klima- og miljødepartementet	14
3.3	Merknader til planprogrammet i forbindelse med høring og offentlig ettersyn	14
3.4	Øvrige rammer og premisser	15
3.5	Gjeldene reguleringsplaner	15
3.6	Pågående planarbeid	16
4	Om temautredningen	17
4.1	Definisjon og avgrensning av temaet	17
4.2	Metode og kunnskapsgrunnlag	17
4.3	Medvirkning	24
5	Beskrivelse og verdi	28
5.1	Overordnet beskrivelse	28
5.2	Kartlagte verdier og verdivurdering	30
5.3	Verdivurdering - sammenstilling	35
6	Omfang og konsekvens	37
6.1	Konsekvenser i planområdet	38
6.2	Konsekvenser for ferdsel og fremkommelighet	39
6.3	Støymessige konsekvenser	40
6.4	Konsekvenser - sammenstilling	44
7	Konsekvenser i anleggsperioden, samt avbøtende og kompensierende tiltak	45
8	Kunnskapskilder	46
9	Vedlegg	47

0 SAMMENDRAG

Bakgrunn

I forbindelse med statlig reguleringsplan for Politiets nasjonale beredskapssenter på Taraldrud er det utarbeidet en konsekvensutredning for friluftsliv, forankret i føringer i planprogram fastsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet 07.03.2017.

Fokus

I utredningen beskrives tiltakets konsekvenser for friluftslivet, bl.a. knyttet til arealinngrep, oppstyking av områder, barrierevirkning og tilgjengelighet for blant annet gående, syklende og skiløpere. Ivaretagelse av turstier og skiløyper i området, og sikring av nærliggende boligområders tilgang til Marka er særlig vurdert. Barn og unges interesser er spesielt vektlagt. Denne brukergruppen har deltatt i medvirkningsprosessene, og er hensyntatt i vurderingene.

Sentrale utfordringer

Planområdet omfatter et område av stor regional betydning for friluftslivet (Marka). Sentrale problemstillinger er kryssingen av E6 i den sørlige delen av planområdet, opprettholdelse av ferdsel på Taraldrudåsen, samt støymessige konsekvenser for omgivelsene. Ny atkomstvei til beredskapssenteret fra Taraldrudkrysset vil krysse turvei og skiløype i sør. Det går også en blåmerket sti langs ryggen av Taraldrudåsen, som er planlagt opprettholdt. En viktig utfordring i planarbeidet har derfor vært å se på ulike løsninger for å opprettholde turveier, slik at de fremstår som gode, grønne naturpregete korridorer.

Ved beredskapssenteret vil det bli støyende virksomhet – både helikoptertrafikk og skyte- og sprengningsøvelser. Dette belyses i egne temarapporter om støy. Virkningene endret støy antas å ha for friluftslivet, samt forslag til avbøtende tiltak, beskrives i denne rapporten.

Metode

Utredningen tar utgangspunkt i metodikk beskrevet i Statens vegvesens håndbok V712 *Konsekvensanalyser* som har tre sentrale faser:

1. Verdivurdering
2. Omfangsvurdering
3. Fastsettelse av konsekvens

Metodisk tilpasning

En slik metodikk favner ikke i sin helhet konsekvensene ved etablering av nytt beredskapssenter. Det har derfor blitt foretatt tre vesentlige tilpasninger:

- Planlegging i Marka krever særskilt aktsomhet, noe som har medført en forholdsvis streng tolkning av håndbok V712
- Det har blitt gjennomført en bred medvirkningsprosess som har bidratt med verdifullt kunnskapsgrunnlag til prosessen
- Kartlegging og verdisetting av friluftsområder er etter innspill i forbindelse med offentlig høring utført av Oppegård og Ski kommuner etter Miljødirektoratets veileder M98-2013. Oslo kommune har ikke kartlagt friluftsområdene etter samme metodikk, men i alle vurderinger forutsettes det at Marka og nærfriluftsområder har stor verdi for friluftslivet.

Kunnskapskilder

Medvirkningsprosesser, fagetater, GIS (geografiske informasjonssystemer) og eksisterende dokumentasjon har vært gode kilder til kunnskap.

Dagens situasjon

Planarbeidet omfatter regionale friluftsområder som er spesielt verdifulle som nærfriluftsområder for østlige deler av Oppegård, og sørlige deler av Oslo. Deler av området vil også være viktig for utvikling av den fremtidige bydelen Gjersrud-Stensrud i Oslo. Tur og løypenettet som berøres i den sørlige delen av planområdet, er en svært viktig del av friluftslivets infrastruktur som sikrer ferdsel over E6 og dermed knytter friluftsområder i Oppegård-, Ski- og Oslo kommuner sammen. E6 fremstår både som en barriere og som en betydelig støykilde som stedvis forringer områdets verdi til friluftformål.

0-alternativet

I henhold til forskrift om konsekvensutredninger skal det redegjøres for følgene av ikke å realisere planen. Planområdet ligger innenfor Markagrensen og er avsatt til LNF-område. Referansealternativet defineres derfor som videreføring av dagens situasjon, hovedsakelig med landbruksvirksomhet. Dersom utbyggingen på Gjersrud-Stensrud gjennomføres, vil plan- og influensområdet bli nærområde for en større befolkningsmasse enn i dag, 0-alternativet innebærer derfor at Taraldrudåsen sannsynligvis vil få større betydning som nærfriluftsområde.

Konsekvenser av tiltaket

Tiltaket vurderes å ha *liten negativ konsekvens* innenfor planområdet og for ferdsel og fremkommelighet. Støy som følge av tiltaket vurderes å gi *stor negativ* konsekvens for friluftslivet. Støy i nærfriluftsområder anses å ha særskilt negativ konsekvens for barn og unges bruk av området på dagtid. Under følger en kort redegjørelse.

Konsekvenser i planområdet

Verdi

Planområdet vest for E6 (Taraldrud gård m/omgivelser) er vurdert til å ha liten-middels verdi for friluftslivet, bortsett fra Snipetjern som er vurdert til å ha stor verdi for friluftslivet. Taraldrudåsen øst for E6 er vurdert til å ha stor verdi for friluftslivet.

Omfang

Planområdet vest for E6 (Taraldrud gård m/omgivelser) blir ikke tilgjengelig for allmennheten. Snipetjern blir ikke fysisk berørt av tiltaket. Taraldrudåsen opprettholdes for friluftslivet som i dag.

Konsekvens

*Tiltaket vil ha **stort negativt omfang** i et område av **liten-middels verdi**, noe som gir **liten negativ konsekvens** innenfor planområdet.*

Konsekvenser for ferdsel og fremkommelighet

Verdi

Planarbeidet omfatter tre kryssinger av E6; *landbruksovergangen ved Taraldrud gård, Søndre Taraldrud bru og undergang v/Taraldrudkrysset.*

Landbruksovergangen ved Taraldrud gård er vurdert til å ha lav verdi pga. dagens bruk og områdets private karakter.

Søndre Taraldrud bru er vurdert til å ha stor verdi fordi den er viktig for regional ferdsel og sammenheng (selv om den ikke prepareres med Skiforeningens løypemaskiner). Skiløperne ledes under E6 i en undergang v/ Taraldrudkrysset som vurderes til å ha stor-middels verdi for friluftslivet.

Omfang

Forslaget styrker bruken av Søndre Taraldrud bru ved at det tilrettelegges for turvei på bro over adkomstveien til beredskapssenteret. Grønn korridor sikres langs turveiene gjennom planområdet. Opplevelsen av å ferdes gjennom området svekkes likevel noe, da en bruløsning er et dårlige alternativ for friluftslivet enn dagens situasjon.

Konsekvens

*Tiltaket vil ha **lite negativt omfang** for ferdselsårer av **stor verdi** noe som gir **liten negativ konsekvens**.*

Støymessige konsekvenser

I forbindelse med beredskapssenteret vil det bli støyende virksomhet – både helikoptertrafikk og skyte- og sprengningsøvelser. Uforutsigbar og uregelmessig impulsstøy fra skyting og sprenging og helikopterstøy vil oppleves annerledes enn dagens situasjon hvor veistøy påvirker deler av området.

Omfang

Støy vil påvirke store regionale friluftsområder. Støy fra skyting vil ha størst påvirkning i området vest for Snipetjern og i syd/ sydvest. Støy fra sprenging vil ha størst påvirkning for friluftsområdet vest for Snipetjern, men nesten like stor påvirkning i syd. I noen grad også i nord. Helikopterstøy vil påvirke store friluftsområder nord og øst for planområdet, i hovedsak i kortere perioder og med få daglige hendelser (i snitt tre).

Det er opplyses at skyte- og sprengningsøvelser i hovedsak vil foregå innenfor normal arbeidstid

Konsekvens

Støy fra skyting vil ha størst negativ konsekvens i området fra nordvest for Snipetjern og i syd/ sydvest. Støy fra sprenging vil ha størst negativ konsekvens for friluftsområdet vest til nordvest for Snipetjern. Helikopterstøy vil ha størst negativ konsekvens for området nord og øst for planområdet. Støymessige konsekvenser vil redusere opplevelsen av berørte friluftsområder, og medføre at flere områder i Marka ikke lenger tilfredsstillt kravene til stille område (L_{den} under 40 dB.)

Konsekvens for barn og unge

I medvirkningsprosessene kom det tydelig frem at det er nærfriluftsområdene som er de viktigste arenaene for barn og unge (rapport fra medvirkningsprosessene er vedlagt planforslaget). I dag brukes nærfriluftsområdene av barnehager og skoler på dagtid. Støysimuleringer viser at områder som i dag brukes aktivt av barn og unge vil bli sterkt påvirket av støy. Støy som følge av tiltaket vil derfor ha stor negativ konsekvens for barn og unges bruk av nærfriluftsområdene.

*Tiltaket vil ha et **stort negativt omfang** i friluftsområder av **stor verdi**, og vil derfor ha **stor negativ konsekvens** for friluftslivet*

Under beskrives tiltak som *er innarbeidet* i planforslaget.

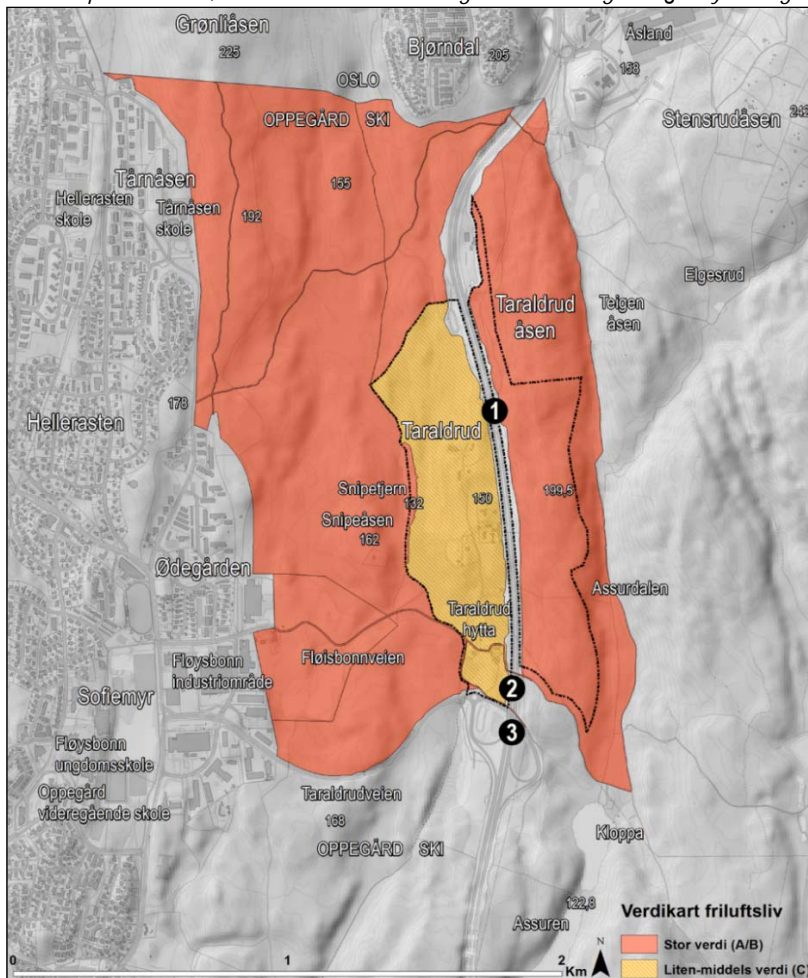
- Trase for helikopter vil bli lagt slik at de i minst mulig grad medfører støy for eksisterende og planlagt boligbebyggelse, samt skoler, barnehager og omsorgsboliger. Dette innebærer at friluftsområder i større grad blir berørt.
- Skjerming av skytebane for å redusere støymessige konsekvenser
- Bruk av minst støyene sprengningsøvelser- og utstyr
- Tidsrammer for støyende aktivitet

Under beskrives tiltak som *bør innarbeides* i planforslaget.

- Skyte- og sprengningsøvelser bør kun foregå innenfor normal arbeidstid
- Optimal lokalisering av treningsaktiviteter
- Varsling i forkant av spesielt støyende aktiviteter. Dette kan gjennomføres som en nettbasert løsning eller SMS-varsling
- Optimalisering av bygningsmasse for best mulig støyskjerming

SAMMENSTILLING AV KONSEKVENSER

Under vises en sammenstilling av verdi, omfang og konsekvens for kartlagte friluftsområder beregnet ut fra tiltakets omfang og områdets verdi for friluftformål. Kartlegging og verdisetting bygger på Oppegård og Ski kommuners, samt brukernes vurderinger. Tilsvarende kartlegging er ikke gjennomført av Oslo kommune, men brukergrupper fra Oslo har bidratt med innspill i planprosessen og i alle vurderinger forutsettes det at Marka og nærfiluftsområder har stor verdi for Oslos befolkning. I utredningen har det vært tre fokusområder: *Konsekvens innenfor planområdet, konsekvens for ferdsel og fremkommelighet og støymessige konsekvenser.*

Friluftsliv	Verdi	Omfang	Konsekvenser	Kommentar
Delområder				Innenfor planområdets avgrensning
Taraldrudåsen	Stor	Intet	Ubetydelig(0)	Ingen avstenging av området, stier ivaretas
Taraldrud gård	Liten - middels	Stort negativt	Liten negativ (-)	Området benyttes i liten grad til friluftformål pga. støy og privat karakter. Noe potensial for friluftsliv langs Snipeåsen.
Ferdsel og fremkommelighet				Forbindelsesårer
Kryssing av E6 over bro				
Nr. 1 ved Taraldrud gård	Liten	Stort negativt	Liten negativ (-)	Landbruksovergangen ved Taraldrud gård har liten verdi, fordi den befinner seg inne i et område som oppfattes som privat, brukes av få og i hovedsak til gange.
Nr. 2 Søndre Taraldrud bru	Stor	Lite negativt	Liten negativ (-)	Forslaget styrker bruken av Søndre Taraldrud bru ved at det tilrettelegges for turvei på bro over adkomstveien til beredskapssenteret. Grønn korridor sikres langs turveiene gjennom planområdet. Opplevelsen av å ferdes gjennom området svekkes likevel noe, da en bruløsning er et dårlige alternativ for friluftslivet enn dagens situasjon.
Nr. 3 Undergang v/Taraldrud	Stor-middels	Intet	Ubetydelig(0)	Undergangen har stor verdi for skiløperne, men er langt fra en optimal løsning pga. søle, salt og støy fra E6.
Støy				
Friluftsområder	Stor	Stort negativt	Stor negativ (---)	Støy vil ha negativ innvirkning på store friluftsområder av regional verdi, og vil ha særskilt negativ påvirkning for barn og unges bruk av området på dagtid. En viktig forutsetning for vurderingen er at det fastsettes tidsrammer i reguleringsplanen for støyende aktivitet.

Figur 0-1 og tabell 0-1 viser konsekvenser av tiltaket.

1 INNLEDNING

I forbindelse med regulering av Politiets nasjonale beredskapssenter på Taraldrud er det utført en temautredning som beskriver tiltakets konsekvenser for friluftslivet, bl.a. knyttet til arealinngrep, oppstyking av områder, barrierevirkning og tilgjengelighet for blant annet gående, syklende og skiløpere. Ivaretagelse av turstier og skiløyper i området, og sikring av nærliggende boligområders tilgang til Marka er særlig vurdert.

Ny atkomstvei til beredskapssenteret fra Taraldrudkrysset vil krysse turvei og skiløype i sør. En viktig utfordring i planarbeidet har derfor vært å se på ulike løsninger for å opprettholde turveier og stier slik at de fremstår som gode, grønne naturpregete korridorer.

Ved beredskapssenteret vil det bli støyende virksomhet – både helikoptertrafikk og skyte- og sprengningsøvelser som belyses i egen temarapport om støy. Virkningene endret støy antas å ha for friluftslivet samt forslag til tiltak, beskrives i denne rapporten.

Konsekvenser for områder benyttet av barn og unge er spesielt vurdert og hensyntatt, jf. Retningslinje T-1513 *Barn og unge i planlegging etter plan- og bygningsloven og T-2/08 Rikspolitiske retningslinjer for å ivareta barn og unges interesser i planleggingen.*

Utredningen har pågått parallelt med øvrig planarbeid, slik at funn fra utredningen i størst mulig grad kan ivaretas i planen. Planavgrensningen er endret i løpet av prosessen, det vil derfor være noe avvik på plangrense vist i skisser utarbeidet på ulikt tidspunkt i prosessen. Evalueringer er foretatt på bakgrunn av siste versjon av planavgrensningen.

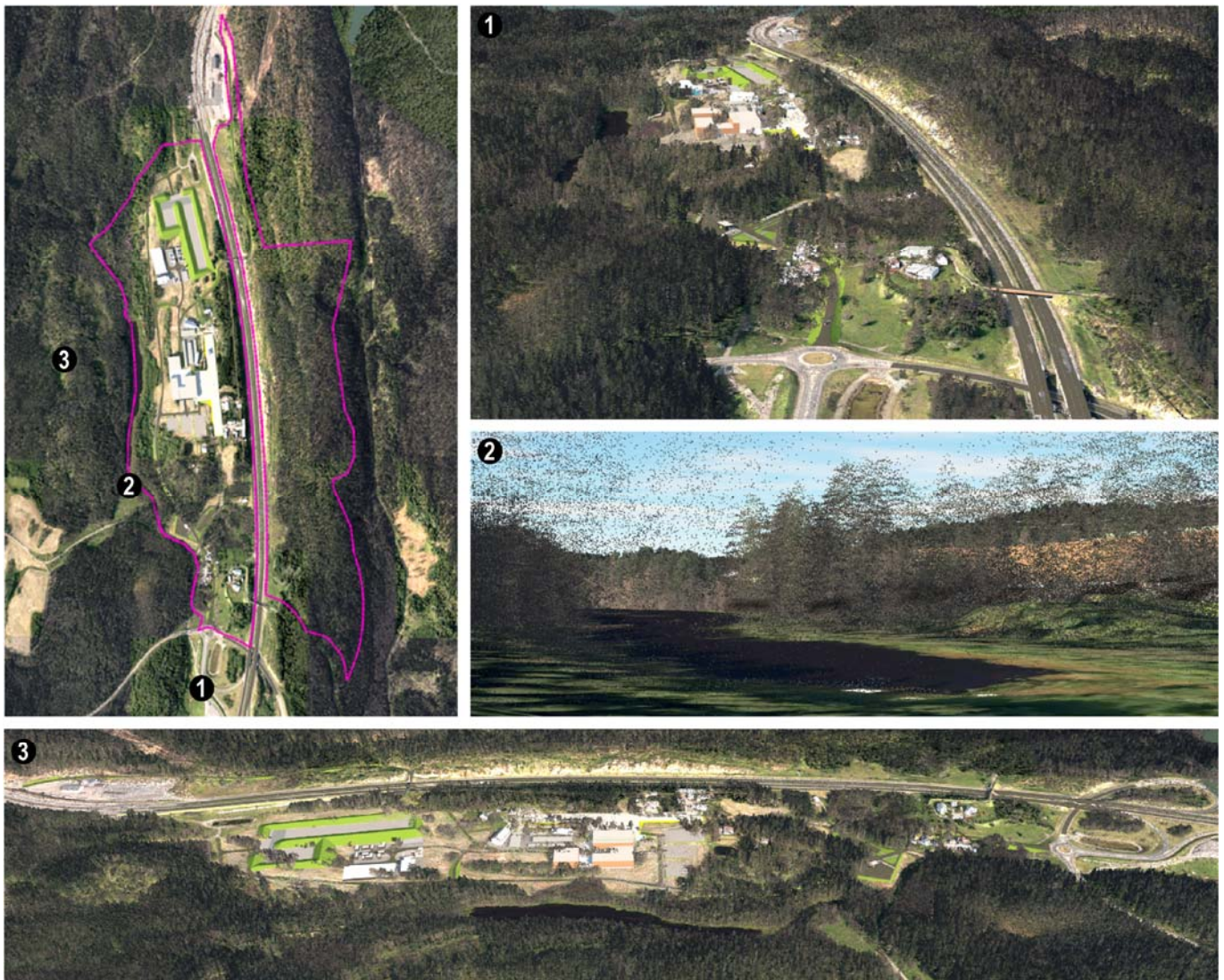
2 TILTAKSBESKRIVELSE

I kapittelet beskrives først tiltaket basert på skisseprosjektet. Deretter beskrives 0-alternativet (sammenligningsalternativet) som innebærer en videreføring av dagens situasjon.

2.1 Tiltaket

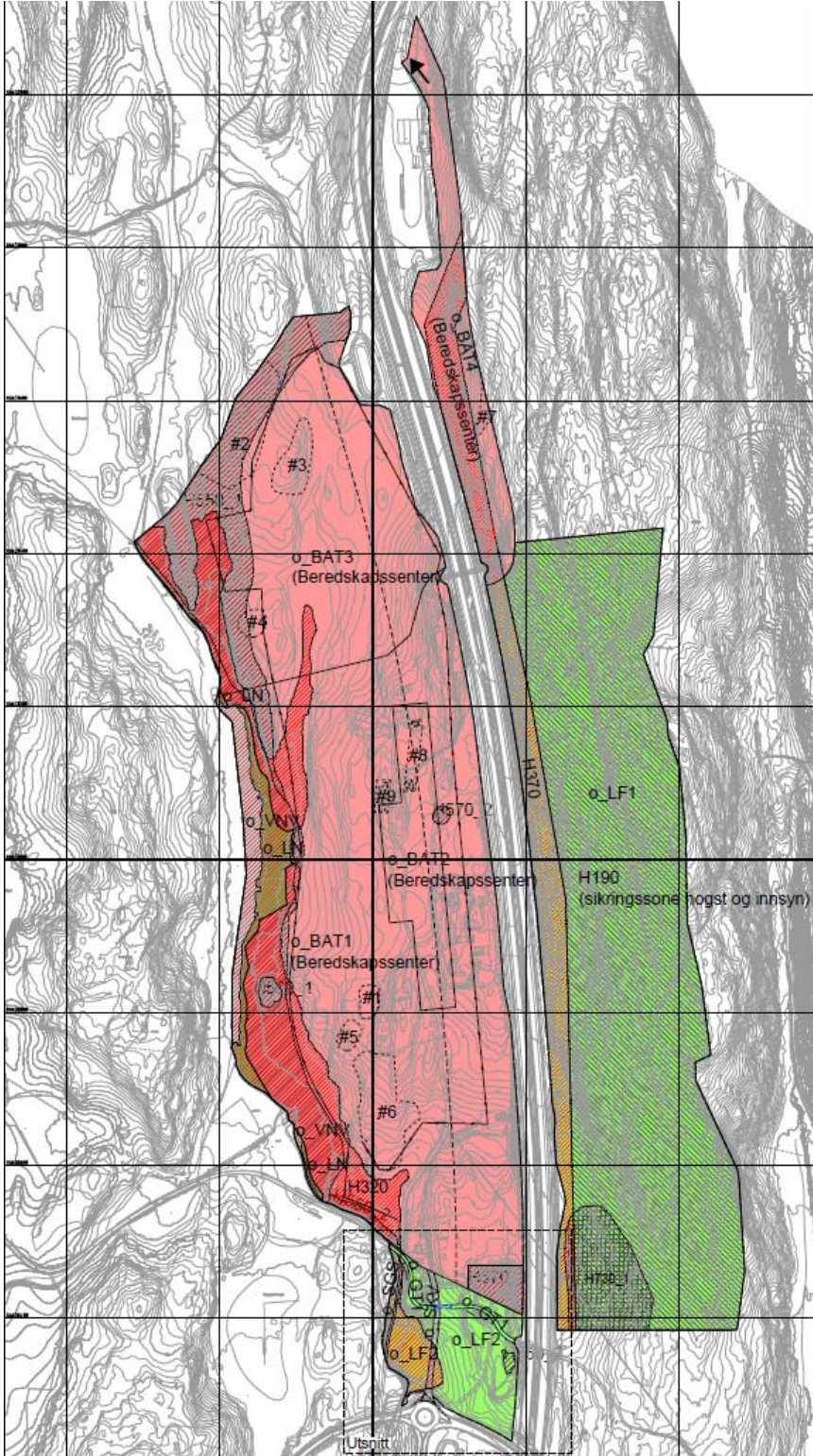
Regjeringen har besluttet at det skal etableres et beredskapssenter i nærheten av Oslo for de nasjonale beredskapsressursene. Politiets helikoptertjeneste, Beredskapstroppen, Bombegruppen og Krise- og gisselforhandlerstjenesten er i dag spredt på tre ulike lokaliteter i Oslo-området. Alle enhetene har nasjonale oppgaver, i tillegg til daglig operative tjenester innenfor Oslo politidistrikt. Et felles beredskapssenter for disse enhetene vil gi flere synergieffekter i form av bedre ressursutnyttning, raskere utrykningstid, muligheter for samtrening, felles administrative funksjoner og en positiv faglig utvikling.

Ifølge planprogrammet legges det til rette for en et mangfold av aktiviteter innenfor planområdet, deriblant: kontor- og arbeidsarealer for hver av de fire beredskapstjenestene på senteret, administrasjon, treningshus, varemottak og portvakt, parkering, landingsplass for helikopter, hangar, innendørs skyteanlegg, utendørs skytebane og feltmessig trening.

Figur 2-1 viser skisse av tiltaket datert 27.02.2017

PLANKART

Figur 2-2 viser reguleringsplankartet

Figur 2-3: Forslått løsning med turvei på bru over atkomstveien til Politiets nasjonale beredskapssenter.

2.2 Referansealternativet (0-alternativet)

I henhold til forskrift om konsekvensutredninger skal det redegjøres for følgene av ikke å realisere planen. Planområdet ligger innenfor Markagrensen og er avsatt til LNF-område. Referansealternativet defineres derfor som videreføring av dagens situasjon, hovedsakelig med landbruksvirksomhet.

Dersom utbyggingen på Gjersrud-Stensrud gjennomføres, vil plan- og influensområdet bli nærområde for en større befolkningsmasse enn i dag, 0-alternativet innebærer derfor at Taraldrudåsen vil få større betydning som nærfriluftsområde.

3 RAMMER OG PREMISSE FOR UTREDNINGEN

I kapitlet belyses rammer og premisser for planarbeidet. Listen er ikke utfyllende, men beskriver de antatt viktigste føringene for utredningsarbeidet.

3.1 Planprogrammet

Planprogrammet fastsatt 07.03.2017 legger følgende føringer for utredningsarbeidet:

6.4 Friluftsliv, herunder barn og unges interesser

Aktuelle problemstillinger

Friluftsliv defineres som opphold og fysisk aktivitet/idrett i friluft med sikte på miljøforandring og naturopplevelse. Hele tiltaket ligger innenfor markagrensen og berører dermed verdifulle områder for friluftsliv. E6 danner en barriere for tilgang fra Opegård til Sørmarka, men det er etablert krysningspunkter for de merkede turveiene og skiløypene. I nord er det en bru ved grensen til Oslo, og i sør er det bru ved Taraldrudhytta og undergang ved Taraldrudkrysset. En viktig utfordring i planarbeidet vil være å opprettholde disse turveiene, slik at de fremstår som grønne naturpregete korridor. Ny atkomstvei til beredskapssenteret fra Taraldrudkrysset vil krysse turveien og skiløypa i sør. Eventuell kryssing på bru må utredes i planarbeidet. Det går også en umerket sti langs ryggen av Taraldrudåsen, som er planlagt opprettholdt.

Utredningsbehov

Det skal beskrives hvilke konsekvenser tiltaket har for friluftslivet, bl.a. knyttet til arealinngrep, oppstyking av områder, barrierevirkning og tilgjengelighet for gående og syklende, samt skiløyper. Ivaretagelse av turstier og skiløyper i området, og sikring av nærliggende boligområders tilgang til Marka må særlig vurderes.

Det foreligger en konsekvensutredning som ble utarbeidet i forbindelse med tidligere planarbeid i området i 2009. Temautredning om friluftsliv er vurdert som fortsatt relevant, og materialet vil bli brukt som grunnlag for konsekvensutredningen for Politiets nasjonale beredskapssenter.

Verdivurderingen skal ta utgangspunkt i Ski og Opegård kommuners kartlegging og verdisetting av friluftsområder - utført etter Miljødirektoratets veileder M98-2013.

Konsekvenser for områder benyttet av barn og unge skal vurderes spesielt, jf. Retningslinje T-1513 Barn og unge i planlegging etter plan- og bygningsloven og T-2/08 Rikspolitiske retningslinjer for å ivareta barn og unges interesser i planleggingen.

Ved beredskapssenteret vil det bli støyende virksomhet – både helikoptertrafikk og skyte- og sprengningsøvelser. Dette skal belyses i egne utredninger om støy. Virkningene for friluftslivet og bruken av Marka skal vurderes i temautredningen om friluftsliv og avbøtende tiltak skal beskrives.

For å sikre at utredningen bygger på oppdatert og tilstrekkelig kunnskap, vil det bli gjennomført en medvirkningsprosess med ulike brukergrupper av nærmiljøet. Medvirkningen vil ha til hensikt å innhente informasjon om steder og traséer i influensområdet som anses som verdifulle for friluftslivet.

Utredningen skal metodisk bygge på Statens vegvesens håndbok V712, Konsekvensanalyser, som deler utredningen i følgende trinn:

1. Verdivurdering
2. Omfangsvurdering
3. Fastsettelse av konsekvens

Arbeidet skal dokumenteres i et temanotat med beskrivelse, vurdering av konsekvenser og forslag til avbøtende tiltak, inkl. temakart.

3.2 Føringer fra Klima- og miljødepartementet

Hensyn til friluftslivet ble understreket av Klima- og miljødepartementet i godkjenningsbrev datert 20.09.2016 med følgende konklusjon:

Konklusjon

Klima- og miljødepartementet gir med dette tillatelse til oppstart av arbeid med reguleringsplan for politiets nasjonale beredskapssenter for de to alternative plasseringene Grønmo og Taraldrud etter Markaloven § 6 første ledd, jf. § 7 første ledd.

Det må særlig legges vekt på følgende momenter i den videre planleggingen:

- Alle tiltak må utredes og vurderes i forhold til virkningene for øvrig friluftsliv, idrett og naturopplevelse, samt for landskap, naturmangfold og kulturminner.
- Gjennom reguleringsplanen må det sikres at alle inngrep skal skje med minst mulig terrengmessige inngrep og landskapsmessig eksponering.
- Støy må utredes særskilt.

3.3 Merknader til planprogrammet i forbindelse med høring og offentlig ettersyn

Forslag til planprogram for Politiets nasjonale beredskapssenter ble sendt på høring og lagt ut til offentlig ettersyn i perioden 24.10.2016 til 06.12.2016.

Hovedtema i høringsuttalelsene er at friluftsområdene i denne delen av Marka er av stor betydning for befolkningen og i størst mulig grad må bevares. Spesielt viktig er det å opprettholde korridorene fra Oppegård og ut i Sørmarka. Det legges også stor vekt på at friluftsområdet i Taraldrudåsen blir bevart fordi området er verdifullt både mht. til dagens bruk, og som nærfriluftsområde for den fremtidige bydelen Gjersrud-Stensrud

Både kommuner og friluftsansjoner fremmer ønsker om ulike avbøtende tiltak og Staten oppfordres til å sikre friluftinteressene ut over det området som blir direkte berørt. Foreslåtte tiltak spenner fra bistand til oppgradering av turløyper og lysløyper i denne delen av Marka til samarbeid om bygging og drift av kommunale tiltak som idrettshall og svømmehall.

Det er gjennomgående stor frykt for at støy fra helikoptertrafikk og skyte- sprengningsøvelser vil belaste friluftsområdene. Representanter for barnehager og skoler uttrykker også frykt for at støy kan bli et problem.

3.4 Øvrige rammer og premisser

Lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Markaloven)

Formålet med loven er å fremme og tilrettelegge for friluftsliv, naturopplevelse og idrett. Loven skal sikre Markas grenser og bevare et rikt og variert landskap og natur- og kulturmiljø med kulturminner. Det skal samtidig tas hensyn til bærekraftig bruk til andre formål. Lovens § 5 gir et generelt forbud mot bygge- og anleggstilltak i Marka, men lovens § 7 åpner for å gi unntak for enkelte typer tiltak, inkl. tiltak ved statlig arealplan. Det er et krav i lovens § 6 om at igangsetting av arbeid med reguleringsplan som vedrører Marka må ha tillatelse fra Klima- og miljødepartementet. Endelig vedtak av reguleringsplan som vedrører Marka, må stadfestes av departementet før planen får rettsvirkning etter plan- og bygningsloven. Departementet kan endre planen dersom det anser det nødvendig for at planen skal være i samsvar med lovens formål.

Rikspolitiske retningslinjer for barn og unges interesser i planleggingen

Formålet med retningslinjene er å synliggjøre og styrke barn og unges interesser i all planlegging etter plan- og bygningsloven. Den skal bl.a. gi grunnlag for å vurdere saker der barn og unges interesser kommer i konflikt med andre hensyn og interesser. Retningslinjene tar utgangspunkt i nasjonale mål om å sikre et oppvekstmiljø som gir barn og unge trygghet mot fysiske og psykiske skadevirkninger, og som har de fysiske, sosiale og kulturelle kvaliteter som er i samsvar med deres generelle behov. Retningslinjene stiller krav om at konsekvenser for barn og unge skal vurderes i planleggingsprosessen, at synspunkter som gjelder barn som berørt part kommer frem, og at barn og unge gis anledning til å bli hørt.

T-1442/2016 støy i arealplanlegging.

Retningslinjene gir anbefalte utendørs støygrenser ved etablering av boliger og annen bebyggelse med støyfølsomme formål. Videre gis anbefalte støygrenser ved etablering av nye støykilder, som veganlegg, flyplasser (herunder helikopterlandingsplasser), og næringsvirksomhet og skytebaner.

Kommuneplanens areal 2011 – 2022 Ski kommune

Kommuneplanen er kommunens overordnede strategiske dokument med tilhørende kart og bestemmelser. Planområdet er i kommuneplanen avsatt som LNF-område (landbruks-, natur- og friluftsområde).

Kommuneplanen har til hensikt å legge til rette for utvikling av Ski som et klimavennlig lokalsamfunn der det er attraktivt å bo, jobbe og drive næring. Kommuneplanen har egne bestemmelser for forhold som skal belyses og avklares ved reguleringsarbeider. For tiltak i Marka, viser kommuneplanen til Markaloven. For støy i friluftsområder viser kommuneplanen til veileder T-1442.

Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus

Planen ble vedtatt i Oslo kommune og Akershus fylkeskommune i desember 2015. Den skal bidra til at Osloregionen er en konkurransedyktig og bærekraftig region i Europa, at utbyggingsmønsteret er arealeffektivt basert på flerkjernet utvikling og bevaring av overordnet grønnstruktur, samt at transport bidrar til å knytte den flerkjernet regionen sammen. Transportsystemet skal være effektivt, miljøvennlig, tilgjengelig for alle og med lavest mulig behov for biltransport.

Planens retningslinje R9 sier at hensyn til viktige arealverdier, herunder jordbruksareal, kulturminner og kulturmiljø, og regional grønnstruktur for biologisk mangfold og friluftsliv, som ligger utenfor de prioriterte vekstområdene skal prioriteres foran utbygging. Hensynet skal kun avvikes dersom infrastrukturbygging har avgjørende betydning for utvikling av regionalt kollektiv- eller godstransportsystem.

Handlingsplan mot støy fra samferdselskilder 2014-2019 – Opepgård kommune

Handlingsplanen omfatter veier, jernbane, «stille områder», og bygge- og anleggsstøy. Opepgård kommune vil ha fokus på å være pådrivere overfor kildeiere for å begrense dagens støynivå og unngå fremtidige støyproblemer. De skal vurdere å innføre «stille områder» for å ivareta bolignære natur- og rekreasjonsområder.

3.5 Gjeldene reguleringsplaner

Planområdet er i hovedsak uregulert, men enkelte deler berører gjeldende reguleringsplaner.

PlanID 217 – E6 og turveger, parsell Assurtjern – Oslo grense (vedtatt 30.01.02)

Planen omfatter E6 med tilhørende anlegg med trafikkområder, samt fareområder (høyspenningsanlegg) og enkelte landbruksområder. Planen omfatter også etablerte kryssingspunkter over og under E6 for å ivareta friluftsinnteresser og driftshensyn. Langs E6 nord for Taraldrud gård er det regulert et areal for sedimenteringsbasseng for overvann fra veganlegget.

PlanID 201201 – Follobanen (vedtatt 05.12.12)

Planen legger til rette for å etablere nytt dobbeltspor mellom Oslo S og Ski. Ved Taraldrud vil banen ligge i tunnel vest for Snipetjern, og vil ikke være synlig på terrengnivå. Det er knyttet bestemmelser til at Jernbaneverket skal godkjenne tiltak i grunnen innenfor de avsatte hensynssonene.

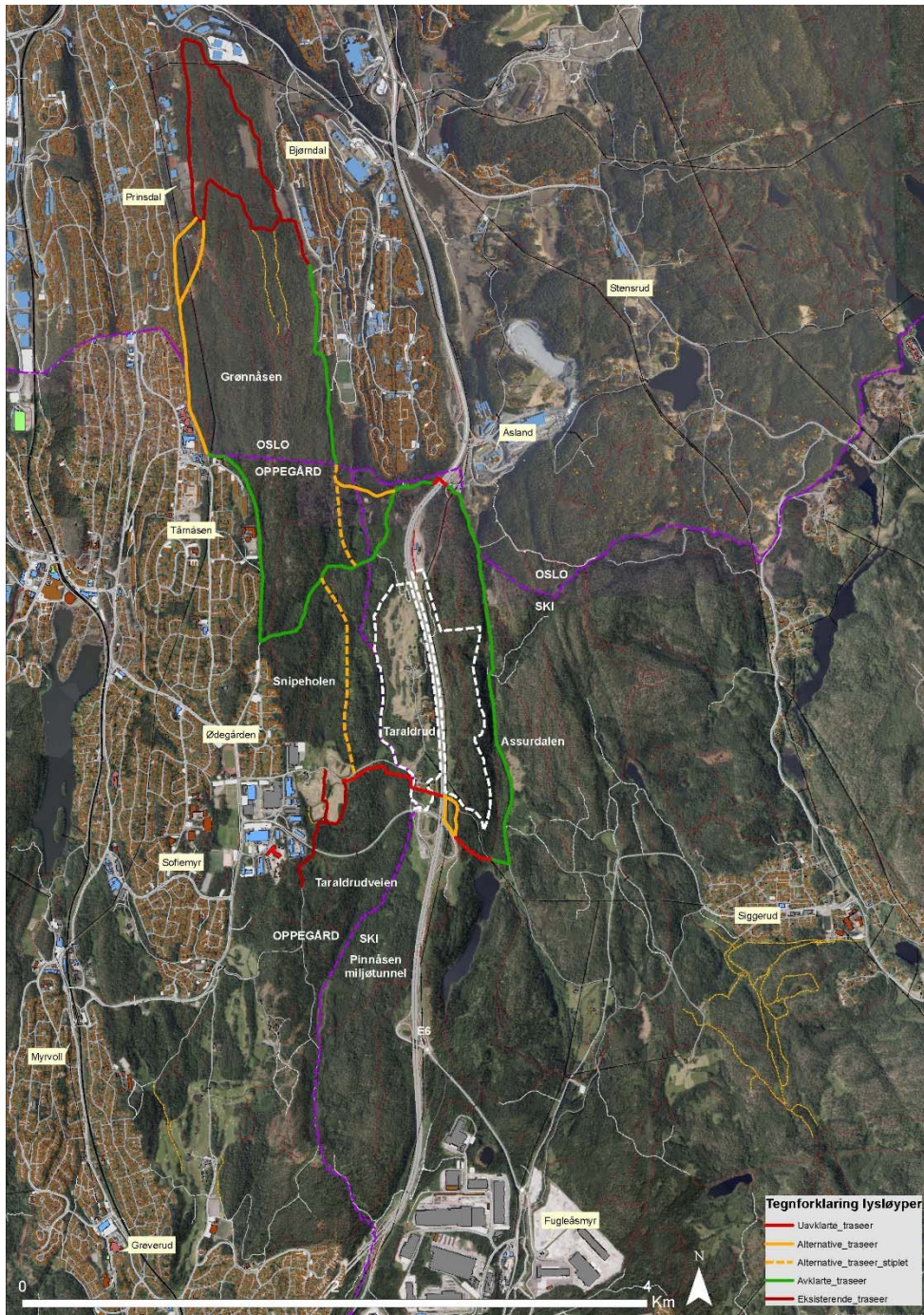
3.6 Pågående planarbeid

PlanID 201511 - Taraldrud døgnhvileplass

Det er igangsatt reguleringsarbeid for et område vest for E6 og sør for Taraldrudveien. Området foreslås regulert til bensinstasjon/vegserviceanlegg, med hovedvekt på å etablere en døgnhvileplass for vogntog. Tomten er et gammelt alunskiferdeponi og opprydding/fjerning av forurensede masser utgjør en viktig del av tiltaket. Planforslaget inneholder også en fjerde arm på eksisterende rundkjøring i Taraldrudveien, som vil kunne legge til rette for at bebyggelsen på og ved Taraldrud gård kan koble seg på denne. Planforslaget ligger innenfor markagrensen, og det er innhentet tillatelse fra Fylkesmannen for å planlegge i Marka. Planprogram er fastsatt, men planforslaget har ikke vært til offentlig ettersyn. Planforslaget grenser mot foreslått planavgrensning for beredskapssenteret ved rundkjøring i Taraldrudveien.

Områderegulering for utvidet tur- og løypenett på og ved Grønliåsen

Oppegård kommune har tatt initiativ til et samarbeid med Oslo og Ski for å utarbeide en områderegulering for utvidelse av tur- og skiløyper på og ved Grønliåsen. Planområdet ligger i Marka, like nord og vest for Taraldrud gård, og vil omfatte både Oslo, Oppegård og Ski kommuner. Fylkesmannen har gitt godkjenning til å igangsette planarbeid i Marka.

Figur 3-1 viser kartskisse over Oppegård, Ski og Oslo kommuners planer for utvidelse av tur- og skiløyper (vedlegg nr.7).

4 OM TEMAUTREDNINGEN

I kapitlet defineres og avgrenses temaet og det redegjøres for metodisk tilnærming og kunnskapsgrunnlag.

4.1 Definisjon og avgrensning av temaet

Definisjon

I henhold til Stortingsmelding nr.39 2000-2001 defineres friluftsliv på følgende måte:

Friluftsliv er opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelse

Avgrensning av tema

Motoriserte aktiviteter inngår ikke i temaet nærmiljø og friluftsliv. Tilgrensende tema som kulturmiljø, landskapsbildet og biologisk mangfold/naturmiljø utredes i egne rapporter. Nærmere avgrensning mot andre fagtema er beskrevet i håndbok 712.

4.2 Metode og kunnskapsgrunnlag

Konsekvensutredningen er gjennomført i henhold til planprogram fastsatt 07.03.2017 og tar utgangspunkt i metodikk beskrevet Statens vegvesens håndbok V712 *Konsekvensanalyser*. Formålet med analysen er å styrke kunnskapsgrunnlaget om hvordan verdier tilknyttet friluftslivet blir påvirket av tiltaket. Påvirkningene skal dokumenteres, og fremstilles etter hvilke negative og positive effekter de vurderes å ha for friluftslivet.

Metodikken beskrevet i Statens vegvesens håndbok V712 *Konsekvensanalyser* favner ikke i sin helhet konsekvensene ved etablering av nytt beredskapssenter, det har derfor blitt foretatt tre vesentlige tilpasninger:

- Planlegging i Marka krever særskilt aktsomhet noe som har medført en forholdsvis streng tolkning av håndbok V712.
- Det har blitt gjennomført en bred medvirkningsprosess som har bidratt med verdifullt kunnskapsgrunnlag til prosessen
- Kartlegging og verdisetting av friluftsområder er utført av Ski og Oppegård kommuner etter Miljødirektoratets veileder M98-2013 *kartlegging og verdisetting av friluftsområder*.

Metodikken beskrevet i håndbok V712 har tre sentrale faser:

1. Verdivurdering
2. Omfangsvurdering
3. Fastsettelse av konsekvens

4.2.1 Kriterier for verdi

Verdivurderingen er utført av Oppegård og Ski kommuner etter Miljødirektoratets veileder M98-2013 *kartlegging og verdisetting av friluftsområder*, en metodikk som ikke er direkte tilpasset konsekvensutredninger. Utredning av konsekvens for friluftslivet innebærer derfor en kombinasjon av metodikk beskrevet i Miljødirektoratets veileder M98-2013 og metodikk beskrevet i Statens vegvesens veileder V712 *Konsekvensanalyser*. Grensesnittet mellom de to metodikkene, og resultater av arbeidet er drøftet med involverte kommuner.

Under følger en kortfattet beskrivelse av de to kriteriesettene.

Verdisetting etter Miljødirektoratets veileder M98-2013 kartlegging og verdisetting av friluftsområder

Oppegård og Ski kommuner er sammen med ulike friluftsansjoner underveis med kartlegging og verdivurdering av kommunenes friluftsområder etter Miljødirektoratets veileder M98-2013 *kartlegging og verdisetting av friluftsområder*. Arbeidet er en del av et nasjonalt prosjekt hvor friluftsområder i alle kommuner skal kartlegges innen 2018. Kartleggingen skal blant annet bidra til å sikre friluftsinnteresser og skape et robust beslutningsgrunnlag for pågående og fremtidige planprosesser. Kommunenes arbeid med kartlegging og verdivurdering ble fremskyndet for å sikre et solid beslutningsgrunnlag for planarbeidet på Taraldrud. Kommunenes verdisetting har i hovedsak fokusert på dagens bruk, og med mindre fokus på områder med potensial for å tilrettelegges for økt bruk.

Sentrale faser beskrevet i metodikken er:

- Identifisering og beskrivelse av områdetyper
- Verdisetting og kategorisering etter 13 kriterier, hvor de syv første kriteriene veier tyngst i vurderingen
- Utarbeidelse av digitaliserte temakart som viser områdetyper og temakart som viser verdivurdering
- Publisering på Miljødirektoratets Naturbase www.naturbase.no under *Kartlagte friluftsområder*.

Identifisering og beskrivelse av områdetyper

Identifiserte områder klassifiseres i områdetyper som listet opp i tabellen under. Kartleggingen resulterer i et temakart med inntegnede friluftsområder med tilhørende områdetype.

Områdetyper – s. 28 i M98

NT	Nærturterreng
LR	Leke- og rekreasjonsområder
GK	Grønnkorridor
MA	Marka
SS	Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag
JL	Jordbrukslandskap
UO	Utfartsområde
TM	Store turområder med tilrettelegging
TU	Store turområder uten tilrettelegging
SK	Særlige kvalitetsområder
AF	Andre friluftslivsområder

Figur 4-1 viser ulike områdetyper som influensområdet skal kategoriseres i.

Verdsetting

Fordi verddivurderingen har et innslag av skjønn, er det lagt opp til et enkelt verdsettningssystem. Verdsettingen av områdene skal i henhold til metodikken utføres ved hjelp av et sett med kriterier som vektet på skalaen 1 – 5. Det er listet opp 13 verdsettingskriterier, men det er i hovedsak de sju første kriteriene som er de viktigste. Disse kriteriene er: *brukefrekvens, regionale og nasjonale brukere, opplevelseskvaliteter, symbolverdi, funksjon, egnethet og tilrettelegging*. De resterende kriteriene vil i hovedsak være støttende i en helhetsvurdering av områdene.

Verdsettingskriterier		1	2	3	4	5
Brukefrekvens	Hvor stor er dagens brukerefrekvens?	Liten	Noe	Middels	Ganske stor	Stor
Regionale og nasjonale brukere	Brukes området av personer som ikke er lokale?	Aldri	Neste aldri	Middels	Ganske ofte	Ofte
Opplevelseskvaliteter	Har området spesielle natur- eller kulturhistoriske opplevelseskvaliteter? Har området et spesielt landskap?	Ingen	Litt	Middels	Ganske mange	Mange
Symbolverdi	Har området en spesiell symbolverdi?	Ingen	Litt	Middels	Ganske stor	Stor
Funksjon	Har området en spesiell funksjon (atkomstzone, korridor, parkeringsplass el.)?	Ikke spesiell funksjon	Noe spesiell funksjon	Middels funksjon	Ganske spesiell funksjon	Spesiell funksjon
Egnethet	Er området spesielt godt egnet for en eller flere enkeltaktiviteter som det ikke finnes like gode alternative områder til?	Dårlig	Ganske dårlig	Middels	Ganske godt	Godt
Tilrettelegging	Er området tilrettelagt for spesielle aktiviteter eller grupper?	Ikke tilrettelagt	Litt tilrettelagt	Middels tilrettelagt	Ganske godt tilrettelagt	Høy grad av tilrettelegging
Kunnskapsverdier	Er området egnet i undervisningssammenheng eller har området spesielle natur- eller kulturvitenskaplige kvaliteter?	Få	Ganske få	Middels	Ganske mange	Mange
Lydmiljø	Har området et godt lydmiljø?	Dårlig	Ganske dårlig	Middels	Ganske godt	Godt
Inngrep	Er området inngrepsfritt?	Utbygd	Ganske utbygd	Middels	Ganske inngrepsfritt	Inngrepsfritt
Utstrekning	Er området stort nok for å utøve de ønskede aktivitetene?	For lite	Mangler mye	Mangler noe	Mangler lite	Stort nok
Tilgjengelighet	Er tilgjengelig god, eller kan den bli god?	Dårlig	Ganske dårlig	Middels	Ganske god	God
Potensiell bruk	Har området potensial utover dagens bruk?	Liten	Ganske liten	Middels	Ganske stor	Stor

Tabell 4-1 viser verdsettingskriterier brukt av Oppegård og Ski kommuner.

Kategorisering

Det er sju kriterier som i hovedsak styrer hvilken verdi som settes på områdene. De resterende fem kriteriene vil i hovedsak være støttende i en helhetsvurdering av områdene (generell høy/middels/lav skåre). Det er imidlertid fornuftig å foreta en vurdering av alle kriterier der det er relevant. Det er tilstrekkelig at et område får tallverdi 5 på en av sju utvalgte verdikriterier for at det skal bli kategorisert som svært viktig.

Verdi	
Verdi	Anbefalt skala
A Svært viktig friluftslivsområde	Brukerfrekvens = 4,5 eller Regionale/nasjonale brukere 4,5 eller Opplevelseskvaliteter =5 eller Symbolverdi = 5 eller Funksjon = 5 eller Egnethet = 5 eller Tilrettelegging =5 eller En generell høy skåre
B Viktig friluftslivsområde	Brukerfrekvens = 3 eller Regional/nasjonal bruk 3 eller Opplevelseskvaliteter = 3,4 eller Symbolverdi = 3,4 eller Funksjon = 3,4 eller Egnethet = 3,4 eller Tilrettelegging = 3,4 eller En generell middels skåre
C Registrert friluftslivsområde	Brukerfrekvens =2 eller Regional/nasjonal bruk 2 eller Opplevelseskvaliteter = 2 eller Symbolverdi = 2 eller Funksjon = 2 eller Egnethet = 2 eller Tilrettelegging = 2 eller En generell lav skåre
D Ikke klassifisert friluftslivsområde	Områder som ikke blir verdsatt som A, B eller C.

Tabell 4-2 viser verdiklassifiseringer brukt av Oppegård og Ski kommuner.

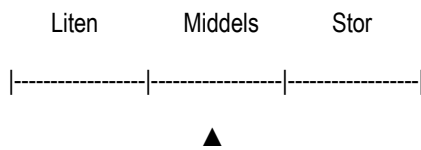
Verdisetting etter Statens vegvesens håndbok V712 Konsekvensanalyser

I hovedsak er kriteriene knyttet til bruksintensitet og potensial for bruk. I vurderingen er det også rom for skjønn, spesielt egnede eller viktige steder med lav bruksfrekvens kan derfor gis høy verdi.

Friluftsområder	<ul style="list-style-type: none"> • Områder som er mindre brukt og mindre egnet til friluftsliv og rekreasjon • Områder med få eller ingen opplevelseskvaliteter 	<ul style="list-style-type: none"> • Områder som brukes til friluftsliv og rekreasjon • Områder med opplevelseskvaliteter / som er egnet til friluftsliv²⁷ og rekreasjon • Områder som har, og kan ha betydning for barns, unges og/eller voksnes friluftsliv og rekreasjon 	<ul style="list-style-type: none"> • Områder som brukes ofte/ av mange • Områder som er en del av sammenhengende grøntområder • Områder som er attraktive nasjonalt og internasjonalt og som i stor grad tilbyr stilhet og naturopplevelse
Veg- og stinett for gående og syklende	<ul style="list-style-type: none"> • Veg- og stinett som er lite brukt, og/eller som mange føler ubehag og utrygghet ved å ferdes langs, • Ferdslinjer med flere barrierer og/eller som oppleves som omveger og dermed er lite brukt 	<ul style="list-style-type: none"> • Veg- og stinett som brukes • Ferdslinjer til sentrale målpunkter²⁸ 	<ul style="list-style-type: none"> • Sentrale ferdslinjer som er svært mye brukt • Hovedferdslinjer til sentrale målpunkter • Ferdslinjer som er en del av sammenhengende ruter spesielt tilrettelagt for gående og syklende

Tabell 4-3 viser aktuelle kriterier for verdisseting, hentet fra Statens vegvesens håndbok V712.

Verdien for det enkelte delområdet blir fastsatt på en flytende skala fra liten til stor verdi. Verdikriteriene for hvert delområdet er knyttet til intensiteten av dagens bruk og potensialet området har for bruk.

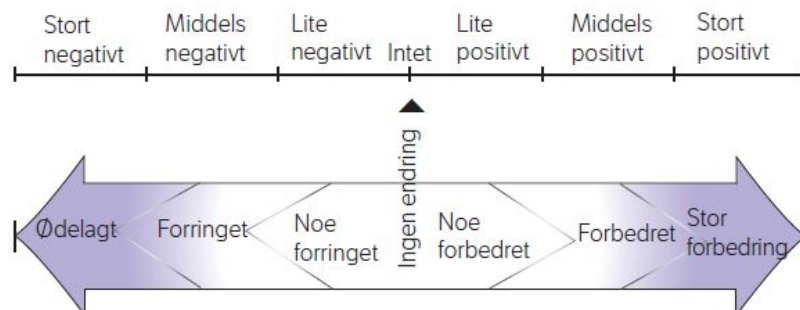

Figur 4-2: Skala for verdisseting, hentet fra Statens vegvesens håndbok V712.

Kriterier for omfang

Omfangsvurderinger er et uttrykk for hvor store negative eller positive endringer det aktuelle tiltaket vil medføre for nærmiljø- og friluftsliv i det enkelte delområde. Tiltakets innvirkning på bruksmuligheter, attraktivitet og opplevelseskvaliteter, tilgjengelighet og identitet for ulike brukergrupper er sentrale vurderingskriterier.

Omfanget rangeres på en skala fra stort negativt til stort positivt. Omfanget vurderes i forhold til 0-alternativet.

Figur 4-3 viser skala for vurdering av omfang, hentet fra Statens vegvesens håndbok V712.

4.2.2 Kriterier for konsekvens

Med utgangspunkt i verdi og omfang fastsettes konsekvensen for det enkelte delområdet ved hjelp av konsekvensvifta i Statens vegvesens håndbok V712 (se under). Konsekvensen angis på en skala fra svært negativ til svært positiv konsekvens.

Med utgangspunkt i fastsatt konsekvens for de enkelte delområdene fastsettes en samlet konsekvens av tiltaket.

Verdi Omfang	Ingen verdi		
	Liten	Middels	Stor
Stort positivt	Meget stor positiv konsekvens (++++)	Stor positiv konsekvens (+++)	Middels positiv konsekvens (++)
Middels positivt			
Lite positivt Intet omfang Lite negativt	Liten positiv konsekvens (+)	Ubetydelig (0)	Liten negativ konsekvens (-)
Middels negativt			
Stort negativt	Middels negativ konsekvens (- -)	Stor negativ konsekvens (- - -)	Meget stor negativ konsekvens (- - - -)

Tabell 4-4: Konsekvensvifta (Statens vegvesens håndbok V712)

Meget stor positiv konsekvens	++++	Ingen / liten negativ konsekvens	0 / -
Stor / meget stor positiv konsekvens	+++ / ++++	Liten negativ konsekvens	-
Stor positiv konsekvens	+++	Liten / middels negativ konsekvens	- / --
Middels / stor positiv konsekvens	++ / +++	Middels negativ konsekvens	--
Middels positiv konsekvens	++	Middels / stor negativ konsekvens	-- / ---
Liten / middels positiv konsekvens	+ / ++	Stor negativ konsekvens	---
Liten positiv konsekvens	+	Stor / meget stor negativ konsekvens	--- / ----
Ingen / liten positiv konsekvens	0 / +	Meget stor negativ konsekvens	----
Ubetydelig konsekvens	0	Ikke relevant / det kartlagte området blir ikke berørt	

Tabell 4-5 viser karakteristikk og fargekoder for konsekvens.

4.2.3 Influensområde

Planområdet er en del av en større, sammenhengende grønnstruktur som utgjør den vestlige delen av Sørmarka med potensielle brukere i søndre deler av Oslo (Bjørndal, Prinsdal og Holmlia), Oppegård kommune og deler av Ski kommune. Østre del av planområdet vil være en del av nærfriluftsområdene til det planlagte byutviklingsområdet Gjersrud-Stensrud. Tilgrensende friluftsområder i vest utgjør østre del av Oppegård kommunes viktigste friluftsområder. Planområdet er et viktig friluftsområde sett i sammenheng med omkringliggende arealer, hovedsakelig på grunn av det omfattende sti-, løype- og sykkelveinettet.

Omfang av og usikkerhet knyttet til helikopterstøy har gjort det svært utfordrende å definere influens- og vurderingsområde. Hovedfokuset i utredningen har vært nærliggende friluftsområder som vil bli mest påvirket av tiltaket. Vurdering av konsekvens omfatter hele influensområdet.

4.2.4 Datagrunnlag

Utredningen bygger blant annet på følgende kilder:

- Statens vegvesens håndbok V712 Konsekvensanalyser
- Miljødirektoratets veileder M98-2013 Kartlegging og verdisetting av friluftsområder
- Planprogram datert 07.03.2017
- Planforslag datert 20.03.2017
- Støyutredninger datert 21.03.2017
- Follokart som viser skiløyper, turstier, sykkelveier, rasteplasser, utsiktsplasser og utfartsparkeringsplasser mm.
- Turorienteringskart
- Egen GIS-database for prosjektet med grunnlagsdata fra kommunene samt oppkobling mot ulike databaser via WMS.
- Befaringer utført 05.01.2017 og 08.01.2017
- Kommuneplaner, temaplaner og reguleringsplaner for Ski, Oppegård og Oslo
- Barnetråkkregistreringer
- Eksisterende dokumentasjon og registreringer deriblant Temautredning friluftsliv for kommunedelplan Taraldrud – Åsland (2009)
- Dialog med offentlige etater
- Brukerinnspill blant annet i forbindelse med offentlig høring av planprogram og fra medvirkningsverksteder arrangert 17 og 18 januar 2017.

4.2.5 Usikkerhet

Nærmiljø- og friluftsliv er et svært komplekst tema som favner bredt og berører mange. Nær kontakt med fagetater, interesseorganisasjoner og ulike brukergrupper har forhåpentligvis fanget opp den mangfoldige bruken av området.

Støy

Deler av området er i dag støyutsatt, men tiltaket vil medføre økt støybelastning også i tilgrensende områder noe som kan være utfordrende mht. bruken av området. Opplevelsen av støy er individuell, og det er svært utfordrende å beskrive i hvor stor negativ konsekvens økte støyverdier vil ha for brukerne.

Fase i planleggingen

Utredningen er gjennomført i en tidlig planfase, og det kan komme endringer i senere planfaser som ikke fanges opp i denne rapporten.

4.2.6 Mulige feilkilder

Det tas forbehold om eventuelle feil i datagrunnlaget. Det vil også kunne være enkelte uoverensstemmelser mellom kartdataene, flyfotoene og dagens situasjon, spesielt i områder med mye byggeaktivitet. Feiltolkning av data ved visuell analyse er en annen mulig feilkilde.

4.3 Medvirkning

For å sikre medvirkning i tidlig fase og et robust beslutningsgrunnlag for planarbeidet ble det arrangert medvirkningsverksteder 17-18. januar 2017 hvor representanter fra 32 brukergrupper belyste bruk og viktige verdier tilknyttet planområdet og fremmet ønsker for utvikling av området.

Under følger et kort sammendrag. Innspillene i sin helhet er vedlagt konsekvensutredningen.

Fremgangsmåte

Kartlegging av brukergrupper

Ski og Oppegård kommuner bidro med lister med aktuelle deltakere, i tillegg ble deltakere fanget opp i forbindelse med høring av planprogrammet. Brukergruppene ble invitert til delta med 1-2 representanter. Det ble sendt ut 43 invitasjoner, intensjon var å nå bredt ut til de forskjellige brukere og organisasjoner. Til sammen deltok 32 representanter fra blant annet: Ski Jeger- og fiskeforening, Skiforeningen, Skiforeningen lokalutvalg Sømarka, FNF Akershus, FNF Oppegård, Oppegård Turlag/FNF, Orientering Skautravern, Oppegård Historielag og Ødegård Borettslag, Ski kommune, Oppegård kommune, Oppegård Jeger- og fiskeforening, Kolbotn IL, Oppegård IL v/Skigruppa, Fløisbonn Selveierlag, Hellerasten skole, Tårnåsen skole, Bjørndalen, Bjørndalen Boligsammenslutning og Bjørndalen Friluftsliv.

Forberedelser

Brukergruppene mottok en invitasjon med kart over området, beskrivelse av arbeidets formål og hvordan arbeidet skulle gjøres i workshopen. For å få til en effektiv brukermedvirkningsverksted ble det bedt om at alle brukergruppene gjennomførte en intern prosess hvor viktige steder og interesser ble kartlagt.

Det var nødvendig å få oversikt over hva brukerne oppfatter som:

- Jordbærsteder (favorittsteder)
- Ferdelsårer
- Barrierer
- Utfartsområde

VEDLEGG TIL INVITASJON

MEDVIRKNINGSVERKSTED
POLITIETS NASJONALE BEREDSKAPSSENTER

Brukernes landskap

I forbindelse med utarbeidelse av konsekvensutredning (KU) for nærmiljø og friluftsliv ved det planlagte beredskapsenteret på Tralrud ønsker vi innspill fra brukergrupper om deres opplevelse og bruk av området.

Fremgangsmåte
Med farget tusj markeres jordbærsteder (favorittsteder), ferdelsårer, barrierer og utfartsområder som vist i skissen til høyre. Ranger jordbærstedene 1-5 (hvor 1 er viktigst), og gi en kort begrunnelse (2-3 linjer). Ferdig kart og begrunnelse (jpeg, pdf, mobilbilde) sendes på e-post til Rune Skeie: Rune.Skeie@asplanviak.no eller tas med i papirversjon til verkstedet.
Ved markering av ferdelsårer som ikke er markert i vedlagt kart, ber vi om kildeinfo eller kartgrunnlag.

Medvirkningsverkstedet
Proessen for kunnskapsinnhenting er illustrert under. De ulike brukergruppene gjennomfører interne prosesser. Deretter sendes representant til brukerverkstedet som formidler kunnskapen videre i gruppearbeidet. Sentrale funn fra arbeidet dokumenteres som grunnlag for KU.

Brukergrupper	Representanter	Grupper	Underlag KU
•••••	••	•••	•
•••••	••	•••	•
•••••	••	•••	•
•••••	••	•••	•
•••••	••	•••	•
•••••	••	•••	•

Bruk av analysen
Analysen skal supplere tidligere analyser for å få bedre kunnskapsgrunnlag for bruk av området i dag. Resultatet fra verkstedet skal tydeliggjøre brukernes ønsker og behov. Resultatene skal benyttes som underlag for å vurdere hvordan beredskapsenteret vil berøre friluftsområdene.

Inntegning på kart
Under vises eksempel på markering av jordbærsteder, ferdelsårer, barrierer og utfartsområder.

Jordbærsteder (favorittsteder) (J): Steder der du trives spesielt godt, alene eller sammen med andre.

Ferdelsårer (F): Viktige stier og forbindelsesårer til fots eller med sykkel.

Barrierer (B): Naturgitte eller menneskeskapte strukturer som reduserer eller hindrer fremkommelighet. F.eks. motorvei.

Utfartsområde (U): Områder som er egnet for en eller flere enkeltaktiviteter, for eksempel bading, skiområder i snøfattige regioner, elve- og kanopaddling, klatring osv. Inkluderer også innfallsporter til områdene med f.eks. parkeringsplass.

Se link for digitalt kart: <http://tema.webatlas.no/follo/turkart>

Med farget tusj markeres jordbærsteder (favorittsteder), ferdelsårer, barrierer og utfartsområder som vist i skissen til høyre. Ranger jordbærstedene 1-5 (hvor 1 er viktigst), og gi en kort begrunnelse (2-3 linjer). Ferdig kart og begrunnelse (jpeg, pdf, mobilbilde) sendes på e-post til Rune Skeie: Rune.Skeie@asplanviak.no eller tas med i papirversjon til verkstedet.
Ved markering av ferdelsårer som ikke er markert i vedlagt kart, ber vi om kildeinfo eller kartgrunnlag.

Figur 4-4 viser noe av informasjonen som ble sendt ut på forhånd sammen med ett kart over planområde og tilgrensede områder, og ett kart over området i regional kontekst.

Arrangementene

Medvirkningsverkstedene ble holdt 17. og 18. januar i Oppegårds kommunes lokaler i Kolbotnveien 22. Begge dager kl. 18.00-20.00.

Program for verkstedene var:

- Introduksjon. Rune Skeie, fagansvarlig for konsekvensutredning friluftsliv, Asplan Viak AS
- Informasjon om tiltaket. Petter Christensen, Oppdragsleder for reguleringsplan med KU, Asplan Viak AS
- Presentasjon av kommunenes arbeid med verdisetningen av området. Ane Tingstad Grav, Oppegård kommune
- Gruppearbeid
- Presentasjon av gruppearbeid v/ representanter fra gruppene
- Oppsummering / drøfting

Hver gruppe tegnet opp sin konklusjon på store kart og noterte sentrale funn som avslutningsvis ble presentert i plenum.

Resultat

Felles for alle gruppene er bekymring for støy, avsperring og ødeleggelse av naturområder. Registeringene som ble utført på verkstedene viser at de store grøntområdene blir mye brukt. Det er et sterkt ønske om minst mulig inngrep i Taraldrudåsen, samt styrke og bevar ferdsel rundt tiltaket. Brukergruppene ønsker at det legges til rette for mer aktivitet og oppgradering av både Assuren og Snipeåsen-området. Det må bevares tilgjengelighet til Snipetjernet. I tillegg ønsker brukerne en ordening rundt krigsminnesmerke samt en flytting av bygningsmasse fra planområdet til forslagsvis Assuren eller Gjersjøelva.

Innspill i forbindelse med medvirkningsverkstedene danner et viktig kunnskapsgrunnlag for planprosessen, og vil også ha stor verdi for fremtidig utvikling av friluftslivet.

Resultater fra medvirkningsverkstedene

I forbindelse med medvirkningsverkstedene ble følgende områder med verdi for brukerne kartlagt:

Jordbærsteder (favorittsteder)	Ferdelsårer
Taraldrudåsen	Ferdsel fra Fløisbonn til Kloppa. Kryssing E6, her er det viktig med oppgradert trasé og tilgjengelighet.
Assurdalen, Assuren inkludert Kloppa	Sti over Taraldrudåsen. Ferdsl i nord-sør retning, denne må være tilgjengelig.
Langåsen	Turvei Kloppa-Taraldrudhytta. Her ønskes en løsning for hytten.
Elgsrud	Sti fra Ødegård nordover mot Myrer, til Kloppa. Viktig turvei med bålplasser og utsikt som må beskyttes for støy.
Snipeåsen inkludert speiderhytta, og Snipetjern	Skogsvei/sti/skiløype over fra Åsland til Sofiemyr.
Grønliåsen	Skiløyper, fiskeplass og badeplass mellom Snipemyren Snipetjern
Branntårnet, inkludert utsikt	Skiløyper ved Flisbakken
Klatretreet	Skogsvei og skiløyper rundt Assurdalen
Doggebu speiderhytte	Sti fra Grønliåsen til Sofiemyr
Taraldrudåsen	Blåmerket sti fra Taraldrud Elgsrud
Assurdalen, Assuren inkludert Kloppa	
Langåsen	
Elgsrud	
Fløisbonn gård	
Potetkjeller	
Hulvei på østsiden av E6 ned mot Kloppa	
Oldtidsveien – ny pilegrimsleden	
Ulvegraver/dyregraver	
Kongebordet	
Slettåsen	
Hulveg østover fra Assurdalen	
Jettegryter	
Stallerudhytta	
Fløisbonn gård	
Utfartsområde	
* Parkering ved Fløisbonn gård	

Tabell 4-6 viser oppsummering av innspill fra medvirkningsverkstedene som ble arrangert 17-18.01.2017

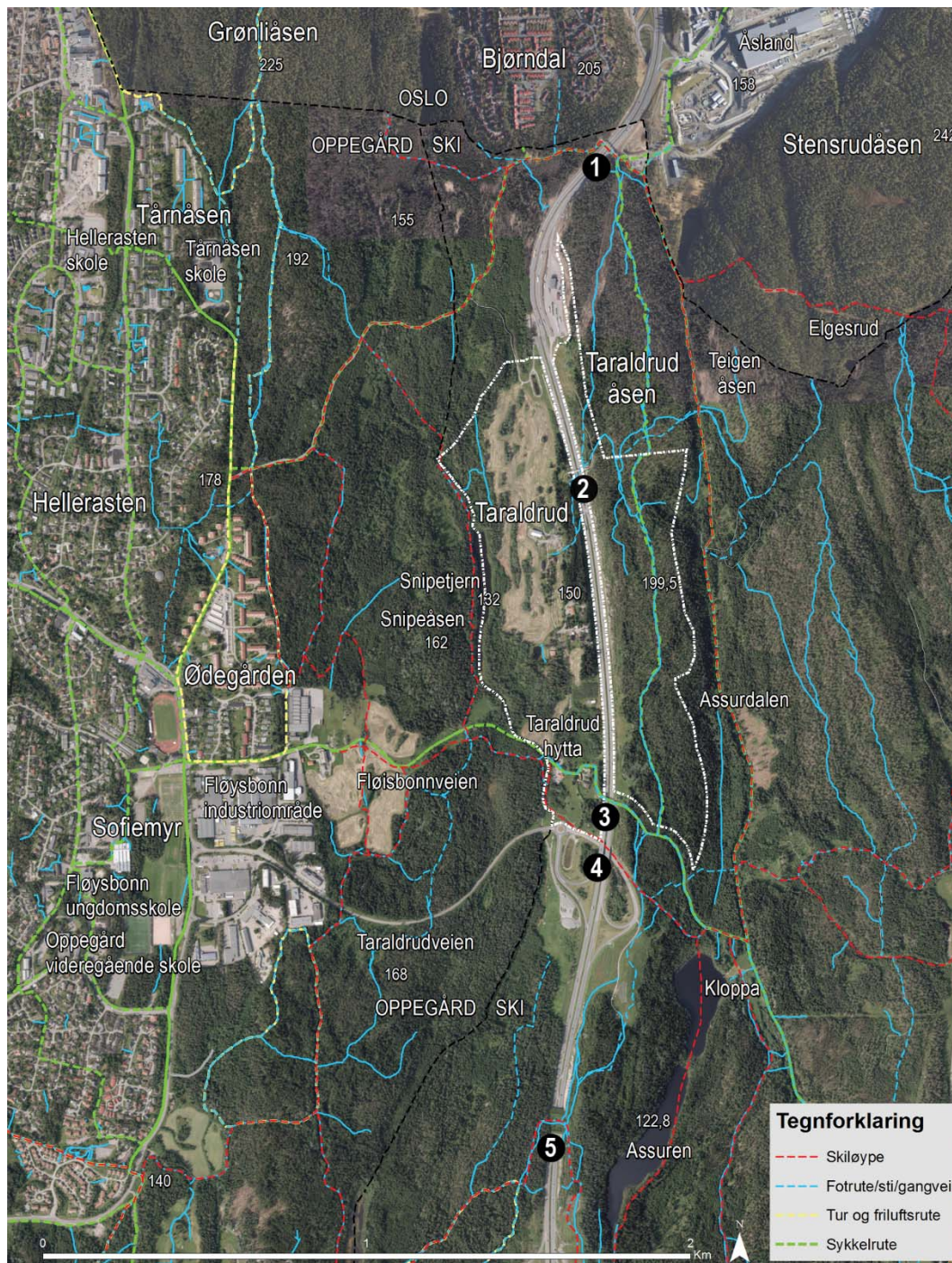
5 BESKRIVELSE OG VERDI

I kapitlet presenteres først en overordnet beskrivelse av planens influensområde, fulgt av Ski og Oppegård kommuners kartlegging av friluftsområder, avslutningsvis fastsettes områdenes verdi for friluftslivet.

5.1 Overordnet beskrivelse

Dagens situasjon

Planområdet ligger i sin helhet innenfor markagrensen i et område som er spesielt verdifullt i regional sammenheng med hensyn til kryssing av E6, og som berører verdifulle nærfriluftsområder for bl.a. befolkningen i Oppegård og Oslo. E6 danner en tydelig barriere for tilgang til Sørmarka, men det er etablert kryssingspunkter for de merkede turveiene og skiløypene. I nord er det en bru ved grensen til Oslo, og i sør er det bru ved Taraldrudhytta og undergang ved Taraldrudkrysset.

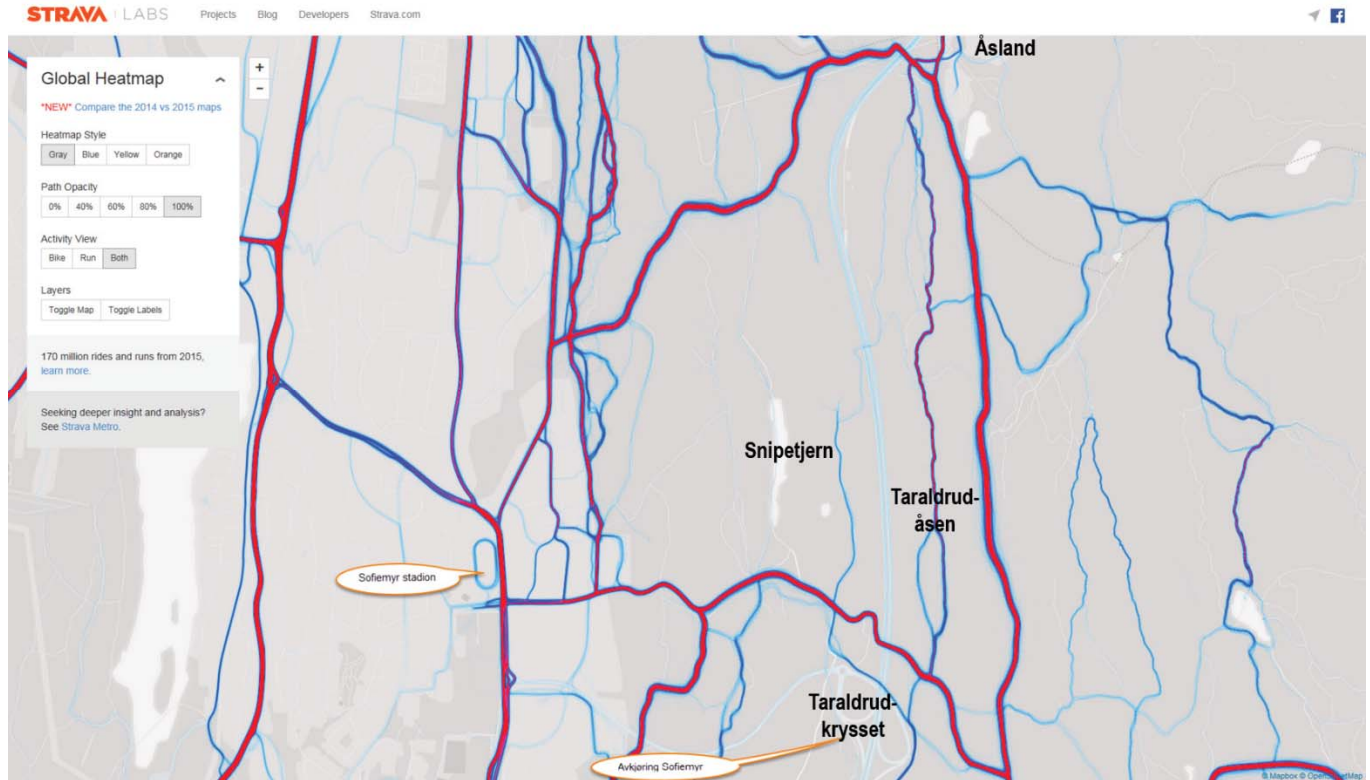
Figur 5-1 viser det omfattende turvei og løypenettverket i tilknytning til planområdet. I tillegg knytter området seg opp mot et større løypenettverk i Oslo (vises ikke i sin helhet). Det er fem kryssinger av E6 i tilknytning til området, hvorav tre (2,3 og 4) berøres av planarbeidet.

Regional bruk

Marka og tilgrensende nærmiljøer har en svært allsidig bruk blant annet av barnehager og skoler på dagtid, som nærmiljø, til trening, jakt og fiske, rekreasjon og allsidige natur- og kulturopplevelser. Enkelte deler av influensområdet er i dag så påvirket av støy at det sannsynligvis har negativ innvirkning på bruk.

Sørlig del av planområdet er svært viktig for ferdsel og fremkommelighet i en regional sammenheng.

Innspill fra brukergrupper

Figur 5-2 viser «Heatmap» fra Treningsapplikasjonen Strava.

«Heatmap» fra Treningsapplikasjonen Strava mottatt av representant fra Ødegården borrettslag i forbindelse med medvirkningsverkstedene viser områdets funksjon som ferdselsåre i regional sammenheng. Kartskissen viser hvordan området brukes av syklende og løpende. Den totale bruken av området vil altså være høyere hvis man tar med skiløyper, hundelufting, turgåing og annet. Linjenes tykkelse og rødfarge øker med bruksfrekvens.

5.2 Kartlagte verdier og verdivurdering

I kapitlet gjengis resultater av Oppegård og Ski kommuners kartlegging og verdi Miljødirektoratets veileder M98-2013 som suppleres med egne funn og resultater fra medvirkningsverkstedene.

5.2.1 Kartlegging utført av Ski og Oppegård kommuner

Innenfor planens antatte influensområde ble de tre områdetypene *jordbrukslandskap*, *nærturterreng* og *grønncorridorer* identifisert.

Jordbrukslandskap

Taraldrud gård og Fløisbonn gård med utmark er klassifisert som områdetype *jordbrukslandskap*. Områdene er av betydning for friluftslivet, men det er i hovedsak turveiene gjennom områdene som benyttes.

Nærturterreng

Hele området fra Snipetjern og vestover til bebyggelsen på Fløisbonn, Ødegården og Tårnåsen er klassifisert som *nærturterreng*. Her ligger det store tilgrensende boligområder, samt skoler og barnehager, og arealet er et viktig turområde.

Grønliåsen opp til Oslo kommunegrense og østover mot Bjørndal er klassifisert som *nærturterreng*. Grønliåsen er ikke bare et viktig rekreasjonsområde for Oppegård, men også for innbyggerne i boligområdene på Prinsdal og Bjørndal.

Hele Taraldrudåsen øst for E6 er klassifisert som et *nærturterreng*. Taraldrudåsen ligger i Ski kommune, men er først og fremst et populært turområde for innbyggere i Oppegård. Innbyggere i Ski kommune benytter også dette friluftsområdet, men det ligger likevel i utkanten av kommunen og derfor mer perifert i forhold til tettstedene.

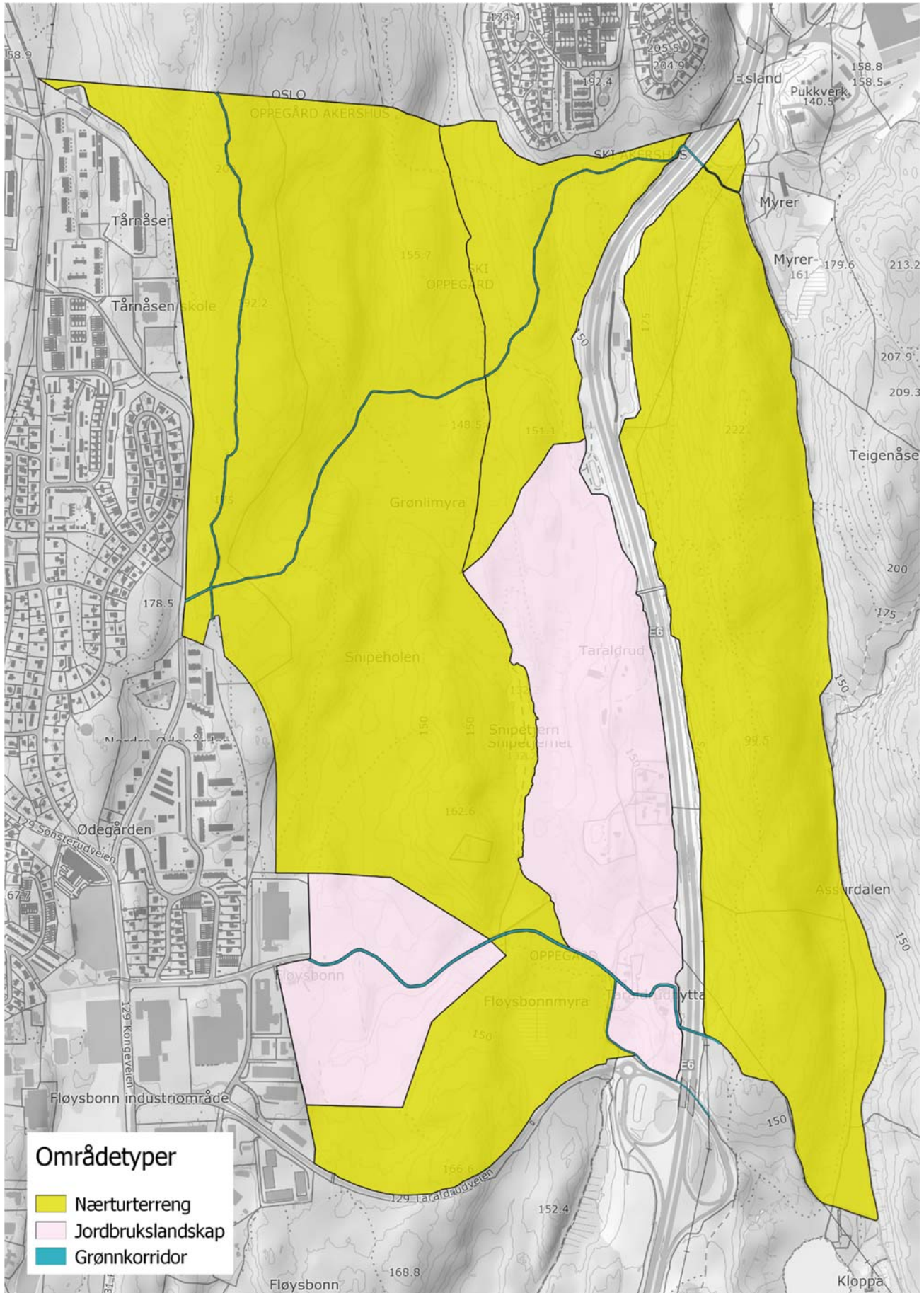
Grønncorridorer

Det går to hovedturveier fra Fløisbonn og østover ut i marka. Den ene turveien går langs Fløysbonnveien, forbi Taraldrudhytta, over E6 og videre ut mot Taraldrudåsen og Kloppa. På vinterstid kjøres det opp skiløype parallelt med Fløysbonnveien, og skiløypen legges under E6 i Taraldrudkrysset. Den andre turveien fra Fløisbonn går østover over Snipeholen og Grønlimyra nord for Taraldrud. Turveien krysser over E6 og går videre til Åsland og Myrertjern. Her kan man fortsette på turveien videre gjennom Assurdalen, eller velge stiforbindelser over Taraldrudåsen, Langåsen eller Slettåsen. Denne turveien kjøres opp som skiløype på vinteren.

Fra Fløisbonn går oldtidsveien videre over Grønliåsen. Dette er en svært populær turvei, og i tilknytning til denne er det en rekke stier på kryss og tvers.

På vintre med gode snøforhold kjøres det opp skiløype fra Fløysbonnveien, over Snipetjern eller vest for Snipetjern og videre mot Åsland.

KARTLEGGING OG INNDELING I OMRÅDETYPEN

Figur 5-3 viser inndelingen i områdetyper foretatt av Oppegård og Ski kommuner.

5.2.2 Verdisetting utført av Ski og Oppegård kommuner

Fordi verddivurderingen har et innslag av skjønn, er det lagt opp til et enkelt verdsettingsssystem. Verdisettingen av områdene skal i henhold til metodikken utføres ved hjelp av et sett med kriterier som vektet på skalaen 1 – 5. Det er listet opp 13 verdsettingskriterier, men det er i hovedsak de sju første kriteriene som er de viktigste. Disse kriteriene er: *brukerfrekvens, regionale og nasjonale brukere, opplevelseskvaliteter, symbolverdi, funksjon, egnethet og tilrettelegging*. De resterende kriteriene vil i hovedsak være støttende i en helhetsvurdering av områdene. Disse kriteriene er: kunnskapsverdier, lydmiljø, inngrep, utstrekning, tilgjengelighet og potensiell bruk. I arbeidet med verdsettingen har det vært mest fokus på dagens bruk, og mindre fokus på områder som har potensiale og som kan tilrettelegges for økt bruk.

Taraldrud gård og Fløisbonn gård

Området rundt Taraldrud gård og Fløisbonn gård med utmark er kategorisert som *jordbrukslandskap*. Området rundt Taraldrud gård er vektet til å ha en C-verdi, *registrert friluftsområde*, fordi arealene til nå ikke vært særlig tilgjengelig for allmenn ferdsel. Området har imidlertid et stort potensiale for økt bruk. Hovedturveiene fra Fløisbonn og videre østover og ut i Marka er lagt utenom gården, slik at området rundt Taraldrud gård blir liggende noe mer perifert, selv om veinettet ved Taraldrudhytta blir mye benyttet. Like øst for Taraldrud gård er det etablert en landbruksovergang i tilknytning til E6. Denne er lite brukt av allmennheten. Områdene rundt Fløisbonn gård med utmark er ikke tilgjengelig for friluftsliv store deler av året, men på vintre med snø kjøres det opp skiløype over jordene. Denne knytter seg på lysløypa som krysser over Taraldrudveien, og videre sørover mot Grytetjern og Østre Greverud. Utmarka benyttes også til skileik for skoler og barnehager i nærheten. Dette området ligger svært tilgjengelig til for bruk av barn og unge. Området er derfor vektet til å ha en B-verdi, *viktig friluftsområde*.

Taraldrudåsen

Hele Taraldrudåsen er vektet til å ha en B-verdi – *viktig friluftsområde*. Taraldrudåsen er et populært friluftsområde og benyttes i hovedsak av flest lokale brukere. Det går flere stier over Taraldrudåsen, men den mest markante stien er DNT-stien som går langs åsryggen. Området har i de siste årene også blitt populært for terrengsyklister. Området har mange opplevelseskvaliteter, og lengst nord på åsen er det ut utsiktspunkt. Taraldrudåsen har flere registreringer av automatisk fredede kulturminner. Vestsiden av åsen er støyuattsatt fra E6, men lydmiljø er imidlertid ikke et av de sju kriteriene som i hovedsak styrer hvilken verdi som settes på områdene.

Området vest for Snipetjern

Hele området vest for Snipetjern og inn mot bebyggelsen på Tårnåsen, Ødegården og Fløisbonn med Grønliåsen er vektet til å ha en A-verdi – *svært viktig friluftsområde*. Dette området er først og fremst et svært viktig friluftsområde fordi det er det ligger så nært boligområdene.

Fra Fløisbonn går det turveier og stier ut i marka. Vest for Snipetjern ligger speiderhytta Doggebu. Hytta ble satt opp på 60-tallet og benyttes i dag av Kolbotn speidertropp. Hele åsryggen vest for Snipetjern er et mye benyttet friluftsområde, og nede ved vannet på vestsiden ligger det et steinskjær som benyttes som badeplass. Veien fra Fløisbonn via Taraldrudhytta går videre til Kloppa hvor det er bål plass, gapahuk og en liten brygge.

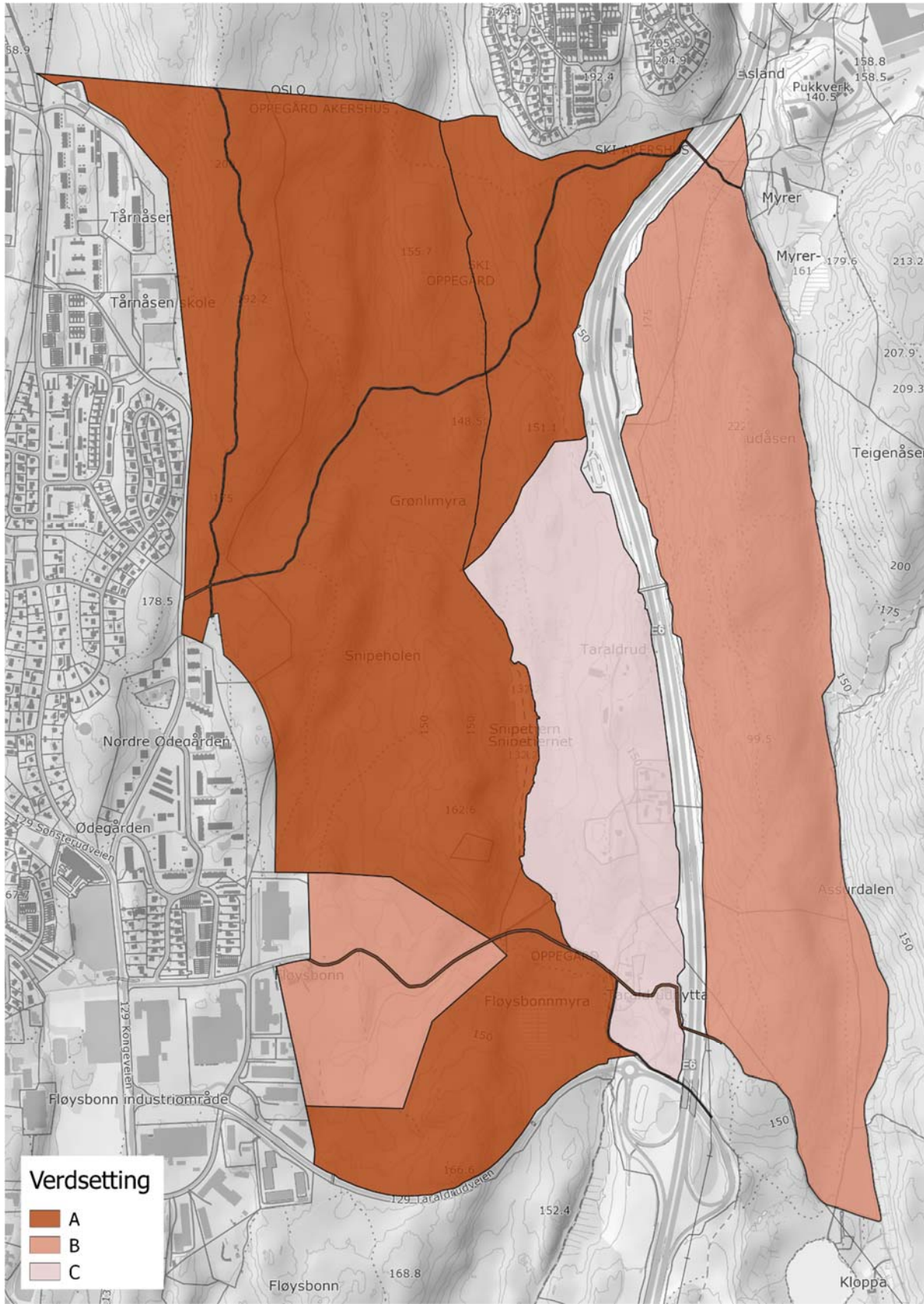
Grønliåsen er et svært populært friluftsområde både for turgåere til fots eller på sykkel. Oldtidsveien videre over til Hauketo går over åsryggen. Grønliåsen har gravrøyser fra eldre jernalder, Kongsbordet, informasjonsskilt som forteller om kulturhistorien. Like ved kommunegrensen til Oslo ligger Oppegårds høyeste topp på 216 moh. og det var her det gamle brannvaktårnet lå. Her er det flott utsikt og tilrettelagt med noen benker.

Grønkorridorer

Alle turveiene/grønkorridorene i dette området er vektet til å ha en A-verdi – *svært viktig friluftsområde*. Dette begrunnes med at dette er hovedårer ut i marka som blir benyttet hele året av turgåere, syklistene og skigåere. Turveiene benyttes ikke bare av lokalområdet, men også av regionale brukere.

VERDISSETTING

Under vises Oppegård og Ski kommuners verdisetting av området.

Figur 5-4 viser verdisetting av friluftsområdene foretatt av Oppegård og Ski kommuner.

5.2.3 Supplerende registreringer og verdivurderinger

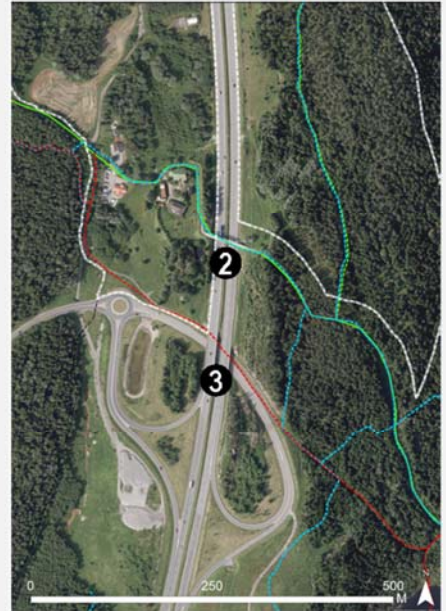
Kryssing av E6 har vært et sentralt drøftingstema i planprosessen. Det er derfor foretatt supplerende kartlegginger og verdivurderinger. Kartskissene under viser kryssinger av E6 som berøres av planarbeidet.

Supplerende registreringer og verdivurderinger

Beliggenhet

Kryssing 1

Kryssing 2 og 3

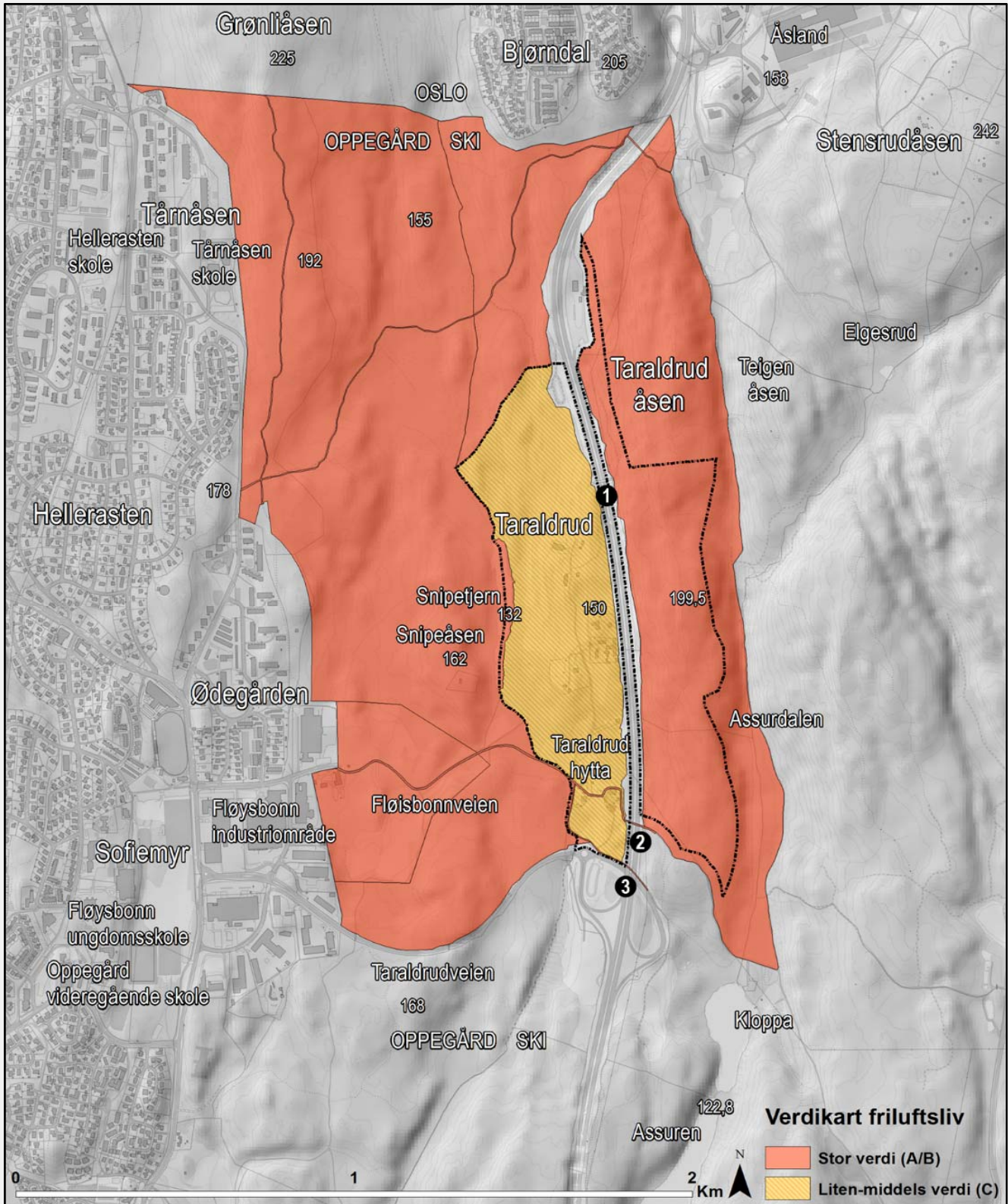

■ Sykkelvei ■ Sti ■ Skiløype

Nr.	Navn/sted	Verdi	Beskrivelse
1.	Landbruksovergang ved Taraldrud gård	<p>Liten Middels Stor</p> <p>-----▲-----</p>	Driftsvegkryssingen ved Taraldrud gård blir noe brukt i sommersesongen som adkomst til stinett i Taraldrudåsen og lenger øst. Kryssingen er den minst viktige av de totalt 5 kryssingene av E6 i influensområdet. Driftsvegkryssingen er vurdert til å ha mindre betydning for friluftslivet, særlig fordi området kan oppfattes som privat.
2..	Søndre Taraldrud bru	<p>Liten Middels Stor</p> <p>-----▲-----</p>	Brua har regional verdi. På grunn av eksisterende bebyggelse og gjerder er denne kryssingen ikke fremkommelig for løypepreparering. Skiløypa prepareres derfor under motorveien, noe som er en mindre gunstig løsning.
3.	Undergang Taraldrudhytta	<p>Liten Middels Stor</p> <p>-----▲-----</p>	Skiløypa går under E6 ved Taraldrudkrysset. Skiløypekryssingen her er et viktig ledd i løypesystemet og særlig på traseen mellom Fløisbonn og Kloppa og Stallerudhytta. Viktig kryssing for skiløpere, store utfordringer med salt og søle i snøen.

5.3 Verdivurdering - sammenstilling

Under vises en oppsummering av verdier tilknyttet planområdet som tar utgangspunkt i kommunenes og frilufsorganisasjonens registreringer. Verdisettingen i oppsummeringen er tilpasset Statens vegvesens håndbok V712 i samråd med berørte kommuner. Områder som etter Miljødirektoratets veileder M98-2013 *Kartlegging og verdisseting av frilufsområder* er kategorisert som viktige frilufsområder (B-verdi), har høy bruksfrekvens og ble ansett som viktige av brukerne på medvirkningsverkstedene. Med utgangspunkt i kriteriesett beskrevet i V712, gis de derfor til å ha stor verdi. Planområdet vest for E6 er etter Miljødirektoratets veileder M98-2013 kategorisert som registrert frilufsområder (c-verdi). Området er i dag lite brukt pga. privatiserende tiltak, men området langs Snipetjern har potensial for friluftsliv. Området gis derfor liten-middels verdi.

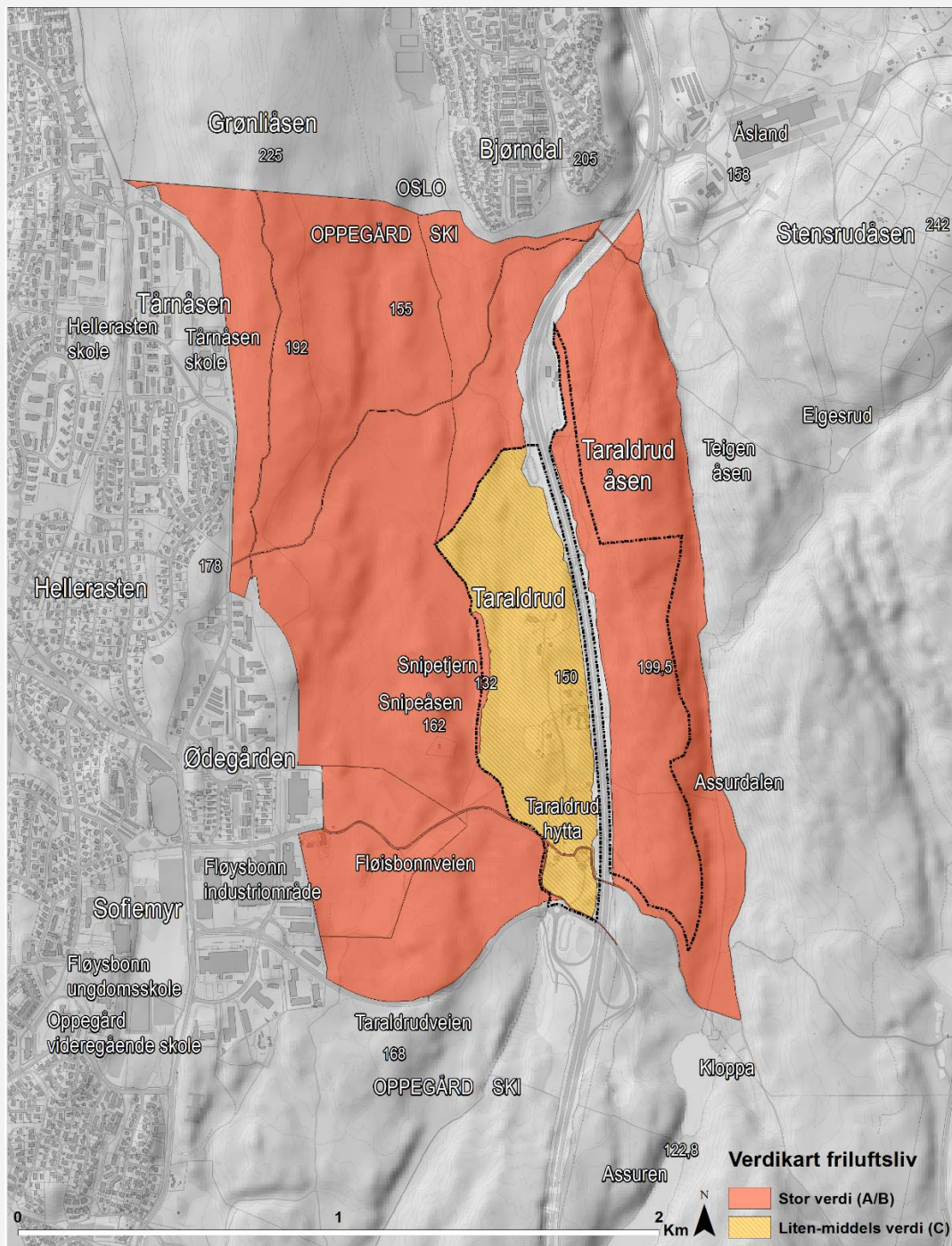
Friluftsliv	Verdi	Kommentar
Delområder		
Innenfor planområdets avgrensning		
Taraldrudåsen	<p>Liten Middels Stor</p> <p> ----- ----- ---▲--- </p>	Taraldrudåsen har stor verdi for det regionale friluftslivet, og vil utgjøre en viktig del av nærfriluftsområdet til Gjersrud- Stensrud når denne bydelen bygges ut.
Taraldrud gård	<p>Liten Middels Stor</p> <p> -----▲----- ----- </p>	Området benyttes i liten grad til friluftsmål pga. støy og privat karakter. Noe potensial for friluftsliv langs Snipetjern.
Ferdse og fremkommelighet		
Forbindelsesårer		
Nr. 1 Landbruksovergang Taraldrud gård	<p>Liten Middels Stor</p> <p> -----▲----- ----- </p>	Landbruksovergangen ved Taraldrud gård har liten verdi fordi den befinner seg inne i et område som oppfattes som privat, brukes av få og i hovedsak til gange.
Nr. 2 Søndre Taraldrud bru	<p>Liten Middels Stor</p> <p> ----- ----- ---▲--- </p>	Søndre Taraldrud bru har stor regional verdi som forbindelse over E6, og for et sammenhengende ferdselsmønster mellom Oppegård, Ski og Oslo.
Nr. 3 Undergang v/Taraldrud	<p>Liten Middels Stor</p> <p> ----- ----- ▲----- </p>	Undergangen har stor verdi for skiløperne, men er langt fra en optimal løsning pga. skitt og støy fra E6.
Støy		
Friluftsområder	<p>Liten Middels Stor</p> <p> ----- ----- ---▲--- </p>	Friluftsområdene (Marka) tilknyttet planområdet har stor regional verdi.

6 OMFANG OG KONSEKVENNS

I kapitlet beskrives tiltakets omfang og konsekvenser i planområdet, konsekvenser for ferdsel og fremkommelighet samt støymessige konsekvenser.

6.1 Konsekvenser i planområdet

Under beskrives forventede konsekvenser av planforslaget for friluftslivet innenfor planområdet.

Verdi

Planområdet vest for E6 (Taraldrud gård m/omgivelser) er vurdert til å ha liten-middels verdi for friluftslivet, bortsett fra Snipeåsen som er vurdert til å ha stor verdi for friluftslivet. Taraldrudåsen øst for E6 er vurdert til å ha stor verdi for friluftslivet.

Omfang

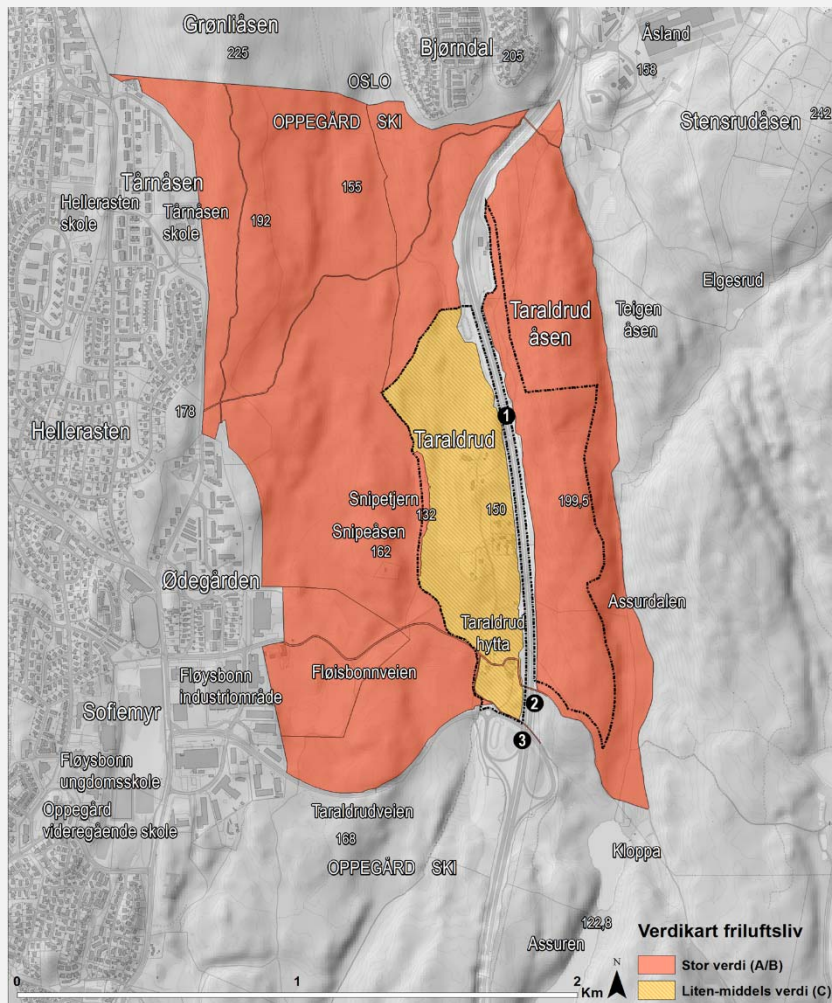
Planområdet vest for E6 (Taraldrud gård m/omgivelser) blir ikke tilgjengelig for allmennheten. Snipeåsen blir ikke fysisk berørt av tiltaket. Taraldrudåsen opprettholdes for friluftslivet som i dag.

Konsekvens

Tiltaket vi ha **stort negativt omfang** i et område av **liten-middels verdi**, noe som gir **liten negativ konsekvens** innenfor planområdet.

6.2 Konsekvenser for ferdsel og fremkommelighet

Under beskrives forventede konsekvenser av planforslaget for ferdsel og fremkommelighet.

Verdi

Planarbeidet omfatter tre kryssinger av E6; *landbruksovergangen ved Taraldrud gård, Søndre Taraldrud bru og undergang v/Taraldrudkrysset.*

Landbruksovergangen ved Taraldrud gård er vurdert til å ha liten verdi pga. dagens bruk og områdets karakter.

Søndre Taraldrud bru er vurdert til å ha stor verdi fordi den er viktig for regional ferdsel og sammenheng selv om den ikke er tilrettelagt for Skiforeningens løypemaskiner. Skiløperne ledes derfor under E6 i en undergang v/ Taraldrudkrysset som vurderes til å ha stor –middels verdi for friluftslivet.

Omfang

Forslaget styrker bruken av Søndre Taraldrud bru ved at det tilrettelegges for turvei på bro over adkomstveien til beredskapssenteret. Grønn korridor sikres langs turveiene gjennom planområdet. Opplevelsen av å ferdes gjennom området svekkes likevel noe, da en bruløsning er litt dårlige alternativ for friluftslivet enn dagens løsning.

Lite negativt omfang.

Konsekvens

Tiltaket vil ha *lite negativt omfang for ferdselsårer av stor verdi noe som gir liten negativ konsekvens for friluftslivet.*

DAGENS SITUASJON

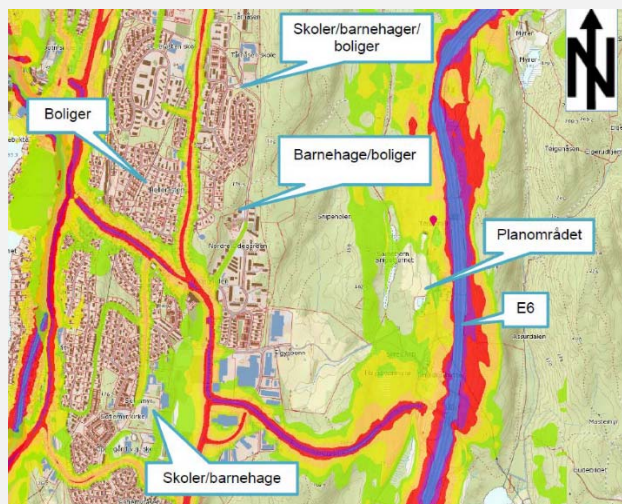

6.3 Støymessige konsekvenser

I tilknytning til beredskapssenteret vil det bli støyende virksomhet – både helikoptertrafikk og skyte- og sprengningsøvelser som belyses i en egen utredning om støy. Virkningene for friluftslivet og bruken av Marka skal vurderes i temautredningen om friluftsliv. Under belyses kortfattet de støymessige konsekvensene etablering av nytt beredskapssenter vil ha for friluftslivet. Utredningene bygger på støyrapporter utført iht. veileder T1442/2016 og veileder M128/2014, støykart og dialog med aktuelle faggrupper

Illustrasjonen under viser utdrag fra konsekvensutredning helikopterstøy datert 01.02.2017 (SINTEF) og konsekvensutredning støy fra skyte og treningsaktiviteter datert 26.03.2017 (Asplan Viak AS), begge vedlagt planforslaget.

DAGENS SITUASJON – VEITRAFIKKSTØY

Støysonemap for veitrafikkstøy. Lden-nivåer i 4 m høyde.

Grønn sone: 50-55 dB

Gul sone: 55-60 dB,

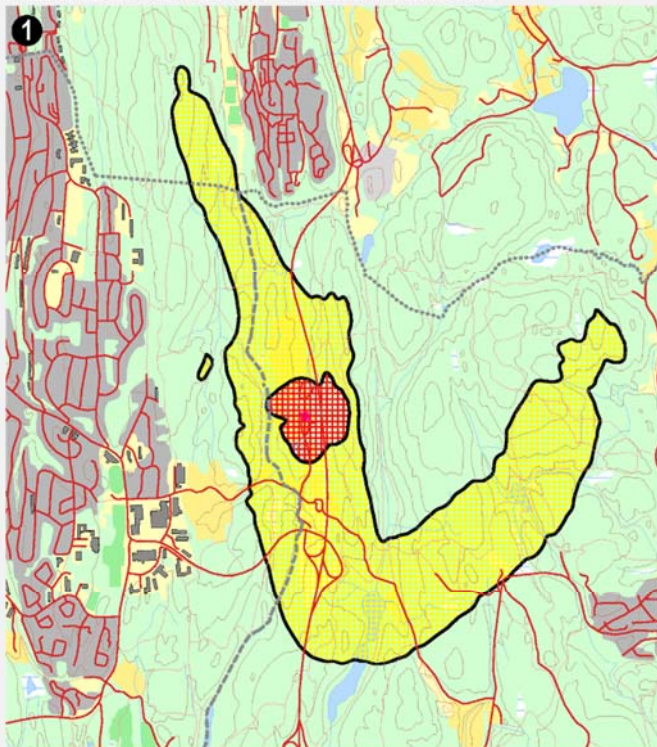
Oransje sone: 60-65 dB,

Rød sone: 65-70 dB

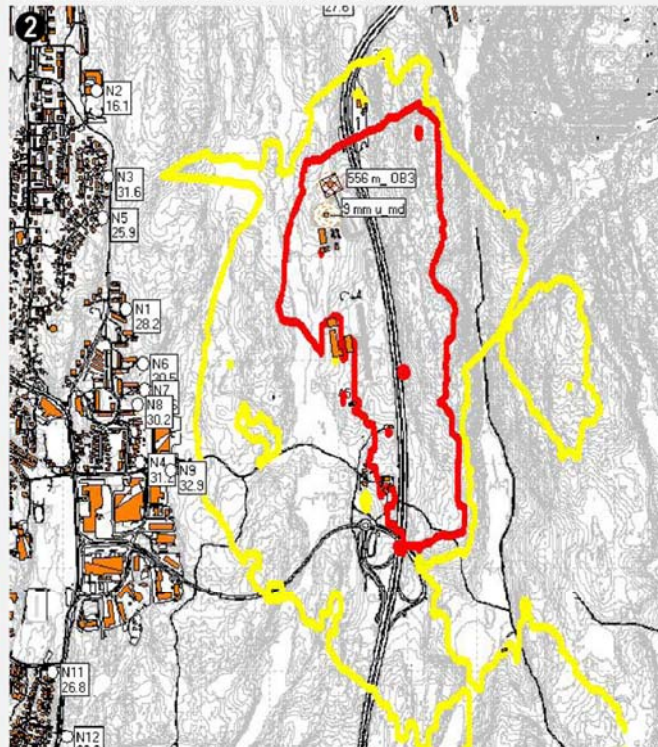
Blå sone: > 75 dB.

Kilde: www.miljostatus.no (SINTEF, 2017).

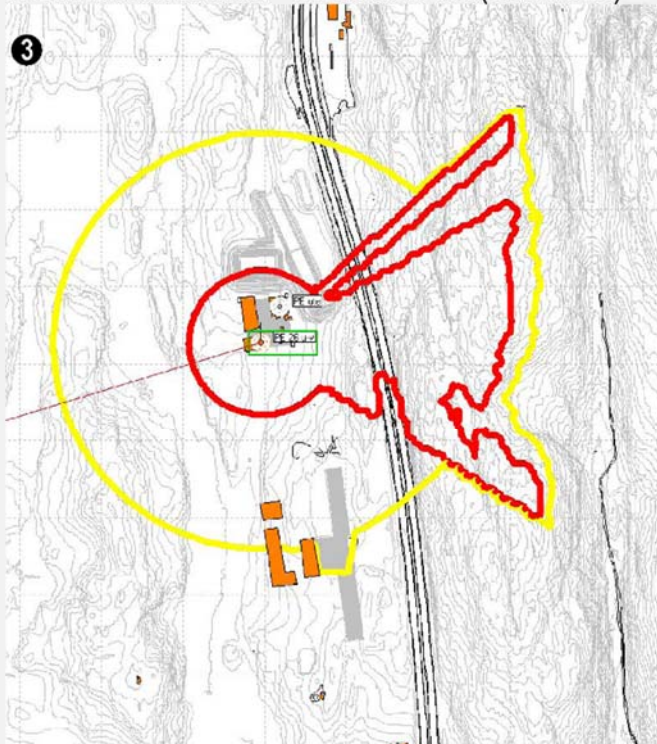
FREMtidig SITUASJON - HELIKOPTERSTØY

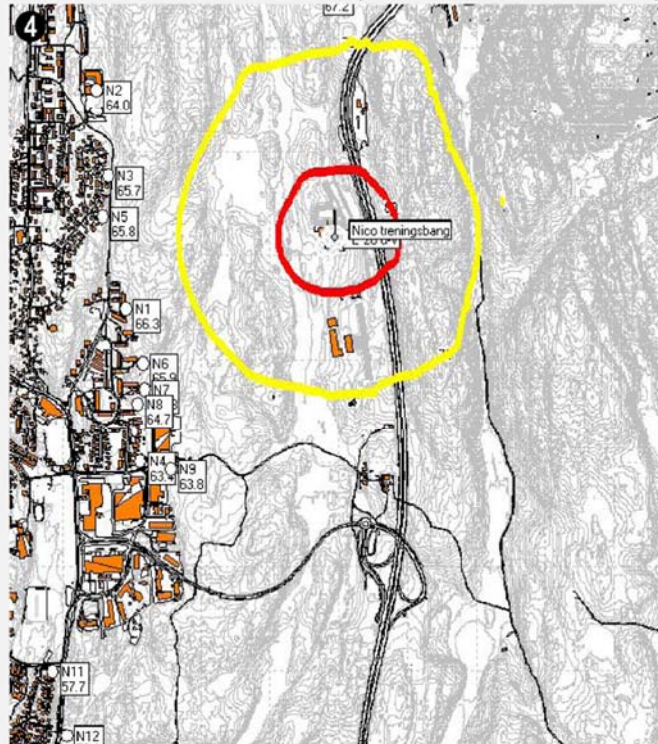
FREMtidig SITUASJON - SKYTESTØY

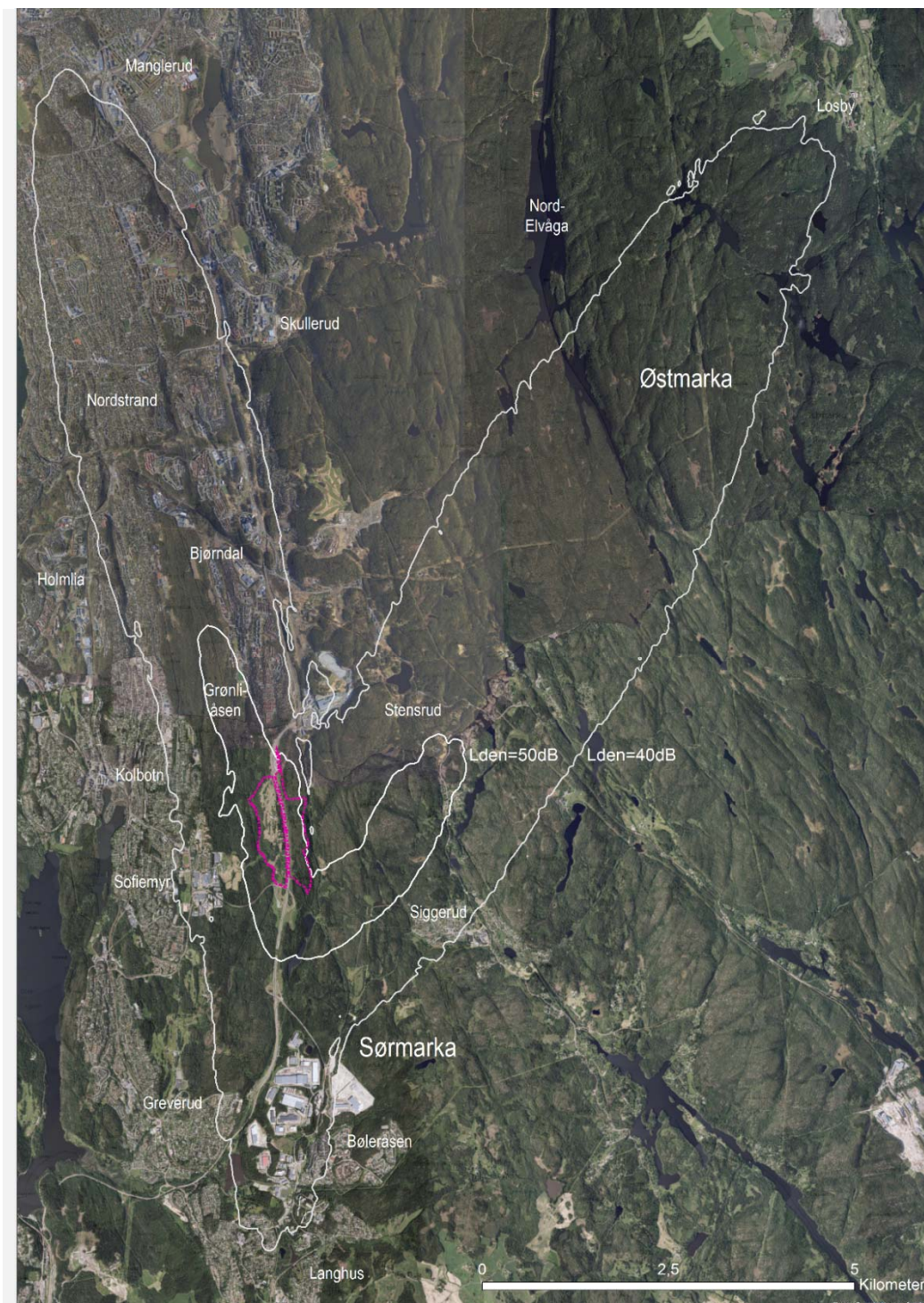
FREMtidig SITUASJON - TRENINGSBANG (GRANATER)

FREMtidig SITUASJON - SIBO (STRID I BEBYGD OMRÅDE)

1. Støymessige konsekvenser i forbindelse med helikoptertrafikk på Taraldrud. Gul sone og Rød sone (SINTEF, 2017).
2. Støymessige konsekvenser (L_{DEN}) for all skyteaktivitet med det som er kalt et høyt scenario av skyteaktivitet (Figur 6-11 i støyrapport) (Asplan Viak AS 2017)
3. Støymessige konsekvenser av treningsbang (øvelsesgranat) ut av vindu mot øst (Figur 6-16 i støyrapport), (Asplan Viak AS 2017)
4. Støymessige konsekvenser av stridsøvelse i bebygd område (SIBO, (Figur 6-17 i støyrapport) (Asplan Viak AS 2017)

Figuren viser et eksempel på hvordan helikopterstøy vil berøre influensområdet. Figuren er basert på SINTEF sine beregninger for helikopterstøy, men er kun et eksempel. Korridorer som fastsettes for inn- og utflyging, begrenser seg til nærområdet. Flyging utenfor disse korridorene vil i praksis fordele seg over flere retninger.

Tiltaket

I forbindelse med beredskapssenteret vil det bli støyende virksomhet – både helikoptertrafikk og skyte- og sprengningsøvelser. Uforutsigbar og uregelmessig impulsstøy fra skyting og sprenging og helikopterstøy vil oppleves annerledes enn dagens situasjon, hvor veistøy påvirker deler av området.

Omfang

Støy vil påvirke store regionale friluftsområder. Støy fra skyting vil ha størst påvirkning i området vest for Snipetjern og i syd/ sydvest. Støy fra sprenging vil ha størst negativ konsekvens for friluftsområdet i området fra nord/ nordvest til syd/ sydvest for Snipetjern. Helikopterstøy vil påvirke området nord og øst for planområdet, i hovedsak i kortere perioder, og med få daglige hendelser (i snitt tre).

Det er opplyst at skyte- og sprengningsøvelser i hovedsak vil foregå innenfor normal arbeidstid

Konsekvens

Støy fra skyting vil ha størst negativ konsekvens i området vest for Snipetjern og i syd/ sydvest. Støy fra sprenging vil ha størst negativ konsekvens for friluftsområdet fra nord/ nordvest til syd/ sydvest for Snipetjern. Helikopterstøy vil ha størst negativ konsekvens for området nord og øst for planområdet.

Beregningene viser at store deler av marka øst for planområdet (mer enn 1 km fra E6) vil få støy fra helikopter på over $L_{den} = 40$ dB. Som en konsekvens av tiltaket vil disse områdene ikke kunne kvalifisere som et stille naturområde. Deler av Taraldrudåsen og områdene vest og nord for landingsplassen har sannsynligvis allerede i dag veitrafikkstøy over $L_{den} = 40$ dB, og kan i utgangspunktet neppe tilfredsstille kravene til stille område.

Støymessige konsekvenser vil redusere opplevelsen av berørte friluftsområder.

Tiltaket vil ha et stort negativt omfang i friluftsområder av stor verdi, og vil derfor ha stor negativ konsekvens for friluftslivet

Viktig premiss for fremtidig utvikling

- Unngå hogst i berørte områder

Tiltak

Under beskrives tiltak som *er innarbeidet* i planforslaget.

- Trase for helikopter vil bli lagt slik at de i minst mulig grad medfører støy for eksisterende og planlagt boligbebyggelse, samt skoler, barnehager og omsorgsboliger. Dette innebærer at friluftsområder i større grad blir berørt.
- Skjerming av skytebane for å redusere støymessige konsekvenser
- Bruk av minst støyende sprengningsøvelser- og utstyr
- Tidsrammer for støyende aktivitet

Under beskrives tiltak som *bør innarbeides* i planforslaget.

- Skyte- og sprengningsøvelser bør kun foregå innenfor normal arbeidstid
- Optimal lokalisering av treningsaktiviteter
- Varsling i forkant av spesielt støyende aktiviteter. Dette kan gjennomføres som en nettbasert løsning eller SMS-varsling
- Optimalisering av bygningsmasse for best mulig støyskjerming

6.4 Konsekvenser - sammenstilling

Under vises en sammenstilling av verdi, omfang og konsekvens for kartlagte friluftsområder beregnet ut fra tiltakets omfang og områdets verdi for friluftsmål. Konsekvens er vurdert innenfor planområdet, for ferdsel og fremkommelighet og støy. Kartlegging og verdisetting bygger på Oppegård og Ski kommuners, samt brukernes vurderinger. Kartlegging er ikke gjennomført i Oslo, men det forutsettes at Marka generelt har stor verdi for friluftslivet

Friluftsliv	Verdi	Omfang	Konsekvenser	Kommentar
Delområder				Innenfor planområdets avgrensing
Taraldrudåsen	Stor	Intet	Ubetydelig (0)	Ingen avstenging av området, stier ivaretas
Taraldrud gård	Liten - middels	Stort negativt	Liten negativ (-)	Området benyttes i liten grad til friluftsmål pga. støy og privat karakter. Noe potensial for friluftsliv langs Snipetjern.
Ferdsel og fremkommelighet				Forbindelsesårer
Kryssing av E6 over bro				
Nr. 1 ved Taraldrud gård	Liten	Stort negativt	Liten negativ (-)	Landbruksovergangen ved Taraldrud gård har liten verdi, fordi den befinner seg inne i et område som oppfattes som privat, brukes av få og i hovedsak til gange.
Nr. 2 Søndre Taraldrud bru	Stor	Lite negativt	Liten negativ(-)	Forslaget styrker bruken av Søndre Taraldrud bru ved at det tilrettelegges for turvei på bro over adkomstveien til beredskapssenteret. Grønn korridor sikres langs turveiene gjennom planområdet. Opplevelsen av å ferdes gjennom området svekkes likevel noe, da en bruløsning er et dårlige alternativ for friluftslivet enn dagens situasjon.
Nr. 3 Undergang v/Taraldrud	Stor-middels	Intet	Ubetydelig (0)	Undergangen har stor verdi for skiløperne, men er langt fra en optimal løsning pga. skitt og støy fra E6.
Støy				
Friluftsområder	Stor	Stort negativt	Stor negativ (---)	Støy vil ha negativ innvirkning på store friluftsområder av regional verdi, og vil ha særskilt negativ påvirkning for barn og unges bruk av området på dagtid. En viktig forutsetning for vurderingen er at det fastsettes tidsrammer i reguleringsplanen for støyende aktivitet.

Tabell 6-1 viser sammenstilling av forventede konsekvenser av tiltaket.

7 KONSEKVENSER I ANLEGGSPERIODEN, SAMT AVBØTENDE OG KOMPENSERENDE TILTAK

En rekke tiltak er innarbeidet i planforslaget. Av spesiell betydning er den foreslåtte løsningen med turvei på bro over atkomstveien fra Taraldrudkrysset.

Under presenteres forslag til avbøtende tiltak som kan bidra til å redusere de negative konsekvensene i anleggsperioden og for anlegget. Innspill fra medvirkningsverkstedene er spilt inn i prosessen.

Tiltak for å redusere negative konsekvenser i anleggsperioden

Under anleggsperioden vil blant annet sprengning, massetransport, uoversiktlig trafikkbilde, og temporære omkjøringer medføre negative påkjenninger. Det er derfor avgjørende å:

- Samarbeide med berørte parter om midlertidige løsninger
- Legge spesielt vekt på tilrettelegging for barn og unge
- Prioritere trafiksikkerhet
- Opprettholde turveiforbindelse til Sørmarka
- Begrense anleggstrafikk på Fløisbonnveien
- Unngå unødig støy

Tiltak for å redusere negative konsekvenser av tiltaket

I anleggets fysiske utforming er det avgjørende å:

- Optimalisere støyreducerende tiltak

Brukernes innspill til kompenserende tiltak

I forbindelse med medvirkningsverkstedene kom brukergruppene med en rekke forslag til kompenserende tiltak. Sentrale tema var bidrag til etablering av regional lysløype, styrket ferdsel, tilrettelegging for mer aktivitet og oppgradering av både Assuren og Snipeåsen-området. Barn og unge ønsket blant annet bidrag til svømmehall, nær kontakt med politiet og egen hinderløype. I tillegg ønsker brukerne en ordning rundt krigsminnesmerke samt en flytting av bygningsmasse fra planområdet til forslagsvis Assuren eller Gjersjøelva.

Resultater fra brukerverkstedene er vedlagt konsekvensutredningen.

8 KUNNSKAPSKILDER

Under vises kunnskapskilder benyttet i forbindelse med utarbeidelse av konsekvensutredningen. Alle illustrasjoner er utarbeidet av Asplan Viak AS dersom ikke annet er nevnt.

Akershus fylkeskommune. (2016). Akershus fylkeskommune. Hentet fra Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus : <http://www.akershus.no/Ansvarsomrader/Samferdsel/Samferdselsplanlegging/Regional-plan-for-areal-og-transport-i-Oslo-og-Akershus/>

Asplan Viak AS. (2009). Forslag til kommunedelplan Taraldrud Åsland. Asplan Viak AS.

Klima- og miljødepartementet. (2016). Lovdata. Hentet fra Lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Markaloven): <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2009-06-05-35>

Kommunal- og moderniseringsdepartementet. (2016). Barn og unges interesser i planleggingen. Hentet fra <https://www.regjeringen.no/no/tema/plan-bygg-og-eiendom/plan--og-bygningsloven/plan/fagtema-i-planlegging1/barn-og-unges-interesser-i-planleggingen/id418042/>

Miljødirektoratet. (2013). Kartlegging og verdisetting av friluftsområder. Hentet fra <http://www.miljodirektoratet.no/Documents/publikasjoner/M98/M98.pdf>

Miljødirektoratet. (2017). Veileder til retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2016) . Hentet fra <http://miljodirektoratet.no/no/Publikasjoner/2014/Februar-2014/Veileder-til-retningslinje-for-behandling-av-stoy-i-arealplanlegging-T-14422012/>

Oppegård kommune. (2014). Handlingsplan mot støy fra samferdselskilder. Hentet fra [https://www.oppegard.kommune.no/www/oppegardkommune/resource.nsf/files/www9p7cwn-handlingsplan_mot_stoey_2014-19/\\$FILE/handlingsplan_mot_stoey_2014-19.pdf](https://www.oppegard.kommune.no/www/oppegardkommune/resource.nsf/files/www9p7cwn-handlingsplan_mot_stoey_2014-19/$FILE/handlingsplan_mot_stoey_2014-19.pdf)

Ski kommune. (2017). Arealplan. Hentet fra Ski kommune: <https://www.ski.kommune.no/byutvikling/planer/#heading-h3-2>

Statens vegvesen. (2014). vegvesen.no. Hentet fra Konsekvensanalyser Håndbok V712: http://www.vegvesen.no/attachment/704540/binary/1132472?fast_title=H%C3%A5ndbok+V712+Konsekvensanalyser.pdf

Strava. (2017). Hentet fra: <http://labs.strava.com/heatmap/#14/10.87054/59.79815/gray/both>

Kartgrunnlag

Kartdata fra ulike fagetater

Tilkobling til nasjonal WMS database (GIS)

Muntlige kilder

Stor takk til alle som har bidratt i prosessen

9 VEDLEGG

1. Medvirkningsverksteder 16. og 17. januar, notat, datert 20.01.2017 (Asplan Viak AS)
2. Medvirkningsverksteder 16. og 17. januar, grunnlag, datert 20.01.2017 (Asplan Viak AS)

Oppdragsgiver: Justis- og beredskapssenteret
Oppdrag: 608702-01 Politiets nasjonale beredskapssenter

Dato: 2017-01-20
Skrevet av: Ida Tesaker Belland
Kvalitetskontroll: Rune Skeie og Petter Christensen

MEDVIRKNINGSVERKSTED – BRUKERNES LANDSKAP 17. OG 18. JANUAR 2017

INNHold

1. Sammendrag	2
2. Innledning.....	3
3. Bakgrunn og formål.....	3
4. Fremgangsmåte.....	4
5. Gruppearbeid	5
6. Sammendrag fra gruppearbeid.....	6
6.1 Dag 1	6
6.2 Dag 2	14
7. Samlet funn	20
8. Deltakere	22

1. SAMMENDRAG

I forbindelse med konsekvensutredningen for nærmiljø og friluftsliv ved utarbeidelse av reguleringsplanen for Politiets nasjonale beredskapssenter på Taraldrud i Ski kommune ble det arrangert medvirkningsverksteder med brukere av området for å skaffe et mest mulig riktig underlag for temaet Nærmiljø og friluftsliv.

Brukergrupper av området ble invitert til delta med 1-2 representanter. Det ble sendt ut 43 invitasjoner, intensjon var å nå bredt ut til de forskjelligere brukere og organisasjoner.

Til sammen deltok 32 representanter fra forskjellige brukergrupper: Ski Jeger- og fiskeforening, Skiforeningen, Skiforeningen lokalutvalg Sørmarka, FNF Akershus, FNF Oppegård, Oppegård Turlag/FNF, Orientering Skautravern, Oppegård Historielag og Ødegård Borettslag, Ski kommune, Oppegård kommune, Oppegård Jeger- og fiskeforening, Kolbotn IL, Oppegård IL v/Skigruppa, Fløysbonn Selveierlag, Hellerasten skole, Tårnåsen skole, Bjørndalen, Bjørndalen Boligsammenslutning og Bjørndalen Friluftsliv.

Felles for alle gruppene er bekymring for støy, avsperring og ødeleggelse av naturområder. Registeringene som ble utført på verkstedene viser at de store grøntområdene blir mye brukt. Det er et sterkt ønske om minst mulig inngrep i Taraldrudåsen, samt styrke og bevar ferdsel rundt tiltaket. Brukergruppene ønsker at det legges til rette for mer aktivitet og oppgradering av både Assuren og Snipeåsen-området. Det må bevares tilgjengelighet til Snipetjernet. I tillegg ønsker brukerne en ordning rundt krigsminnesmerke samt en flytting av bygningsmasse fra planområdet til forslagsvis Assuren eller Gjersjøelva.

2. INNLEDNING

Medvirkningsverkstedene ble holdt 17. og 18. januar i Oppegårds kommunes lokaler i Kolbotn. Begge steder kl. 18.00-20.00.

Program for verkstedene var:

- Introduksjon. Rune Skeie, konsekvensutredning Nærmiljø og friluftsliv, Asplan Viak AS
- Informasjon om tiltaket. Petter Christensen, Oppdragsleder for Planprogram, Asplan Viak AS
- Presentasjon av kommunenes arbeid med verdisettingen av området. Ane Tingstad Grav, Oppegård kommune
- Gruppearbeid
- Presentasjon av gruppearbeid
- Oppsummering

Resultatene fra verkstedene vil bli presentert som en del av konsekvensutredningen for nærmiljø og friluftsliv. Dette notatet er kun en oppsummering av arbeidet. Tegninger og notater utarbeidet under verkstedene finner dere i vedlegg 1.

3. BAKGRUNN OG FORMÅL

I forbindelse med konsekvensutredningen for nærmiljø og friluftsliv ved utarbeidelse av reguleringsplanen for Politiets nasjonale beredskapssenter på Taraldrud i Ski kommune ønsket vi medvirkning fra brukere for å skaffe et mest mulig riktig underlag for temaet Nærmiljø og friluftsliv. Det var ønskelig å kartlegge brukernes opplevelser og bruk av området. Det ble valgt å gjøre dette gjennom en workshop hvor også verdisetting av området utarbeidet av Ski og Oppegård kommune ble presentert slik at det samlet ble en grundig kartlegging av områdets verdier.

Brukergrupper av området ble invitert til delta med 1-2 representanter. Intensjon var å nå bredt ut til de forskjellige brukere og organisasjoner, det ble sendt ut 43 invitasjoner og 32 representanter deltok.

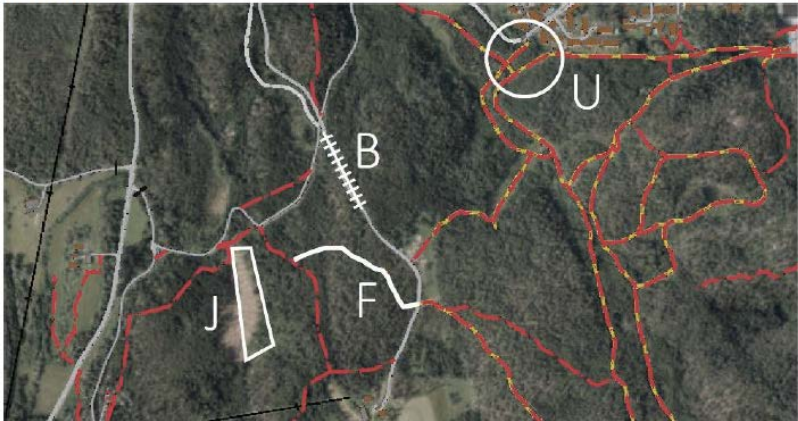
4. FREMGANGSMÅTE

Inviterte deltakere mottok en invitasjon med kart over området, formål og en beskrivelse av hvordan arbeidet skulle gjøres i workshopen. For å få til en effektiv brukermedvirkningsverksted ble det bedt om at alle deltakerne gjorde et enkelt forarbeid med markering på kart og ved notater satt opp prioritering av steder (se Figur 1). Det ble bedt om kildeinfo eller kartgrunnlag ved markering av ferdselsårer som ikke var markert i vedlagt kart, samt kartfestet bilder fra nærmiljø- og friluftslivskvaliteter i området.

Det var nødvendig å få oversikt over hva brukerne oppfatter som:

- Jordbærsteder (favorittsteder)
- Ferdselsårer
- Barrierer
- Utfartsområde

Inntegning på kart
Under vises eksempel på markering av jordbærsteder, ferdselsårer, barrierer og utfartsområder.

Jordbærsteder (favorittsteder) (J): Steder der du trives spesielt godt, alene eller sammen med andre.

Ferdelsårer (F): Viktige stier og forbindelsesårer til fots eller med sykkel.

Barrierer (B): Naturgitte eller menneskeskapte strukturer som reduserer eller hindrer fremkommelighet. F.eks. motorvei.

Utfartsområde (U): Områder som er egnet for en eller flere enkeltaktiviteter, for eksempel bading, skiområder i snøfattige regioner, elve- og kanopadling, klatring osv. Inkluderer også innfallsporier til områdene med f.eks. parkeringsplass.

Se link for digitalt kart: <http://tema.webatlas.no/follo/turkart>

Figur 1: Utklipp av informasjonen som ble sendt ut på forhånd sammen med ett kart over planområde og tilgrensede områder, og ett kart over området i regional kontekst.

I invitasjonen ble det informert om formålet med verkstedet. Det ble presisert at sentrale funn fra arbeidet vil bli dokumentert som grunnlag for konsekvensutredningen. Gruppene fra Hellerasten Skole gjorde et grundig forarbeid og sendte over flere kart med markeringer og skriftlig kommentarer. Flere av de andre gruppene presiserte at de hadde tenkt gjennom saken på forhånd. Under verkstedet ble det mulighet for å foreslå avbøtende tiltak og ønsker for området.

Petter Christensen, Oppdragsleder for planprogrammet, presenterte tiltaket og formålet med planarbeidet. Ane Tingstad Grav fra Oppegård kommune presenterte verdisetting av planområdet utarbeidet av Ski og Oppegård kommune. Fremgangsmåte, metode og funn ble beskrevet. Arbeidet vil danne grunnlag for konsekvensutredningen.

5. GRUPPEARBEID

Rune Skeie hadde ansvaret for innhold og opplegg for verkstedet, Petter Christensen formidlet informasjon om beredskapssenteret og Ida Tesaker Belland bidro ved gjennomføringen. Inndeling av gruppene ble gjort for å tydeliggjøre budskap til representantene. Representantene er presentert under kapittel '8.Deltakere'.

Det ble livlige diskusjoner og gjort forsøk på å prioritere viktige områder for brukerne de representerte. Konklusjonene ble tegnet på store kart og prioriteringer ble beskrevet på et notat. Alle gruppene presenterte muntlig etter gruppearbeidet.

Figur 2 og 3: Bilder fra verkstedet dag 1.

Dag 1, 17.01.2017:

Gruppe 1.1: representanter fra Ski Jeger- og fiskeforening, skiforeningen og skiforeningen lokalutvalg Sørmarka.

Gruppe 1.2: representanter fra FNF Akershus, FNF Oppegård, Oppegård Turlag/FNF og Orientering Skautravern.

Gruppe 1.3: representanter fra Oppegård Historielag og Ødegård Borettslag.

Gruppe 1.4: representanter fra Ski kommune og Oppegård kommune.

Dag 2, 18.01.2017:

Gruppe 2.1: representanter fra Oppegård Jeger- og fiskeforening, Kolbotn IL, Oppegård IL v/Skigruppa og Fløysbonn Selveierlag.

Gruppe 2.2: representanter fra Hellerasten skole og Tårnåsen skole.

Gruppe 2.3: representanter fra Bjørndalen, Bjørndalen Boligsammenslutning og Bjørndalen Friluftsliv.

FNF Oppegård og Oppegård kommune deltok også på dag 2. De oppsummerte årsdagens funn og diskusjoner.

6. SAMMENDRAG FRA GRUPPEARBEID

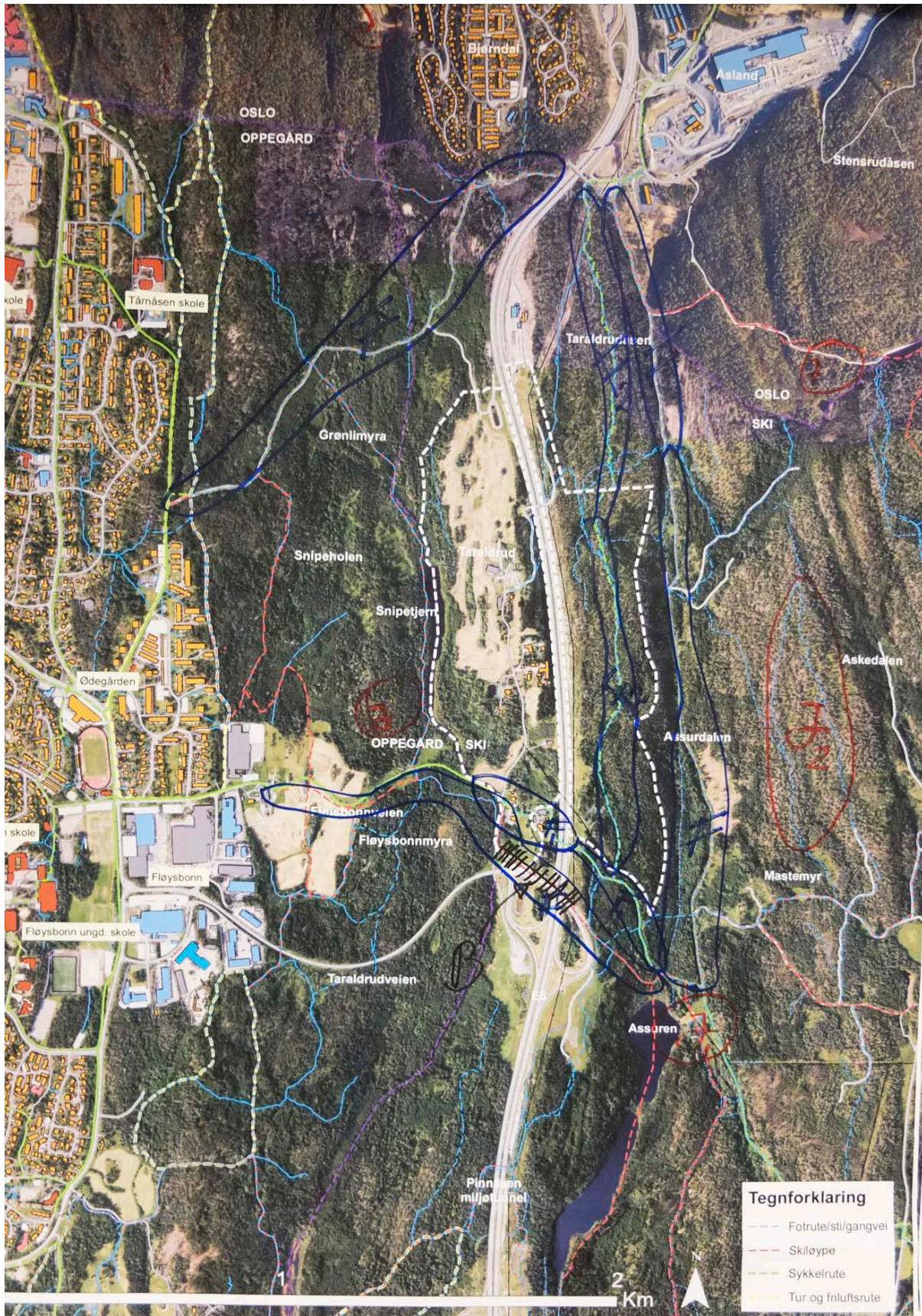
Kommentar til jordbærsteder/favorittsteder, ferdselsårer, barrierer og utfartsområder, forslag til ønsker og avbøtende tiltak, samt markering på kart utarbeidet av alle gruppene er presentert i tabeller under. Det var tydelig at gruppene hadde ulike tilnærminger og prioriteringer, på den måten er funnene godt representert for bruken av nærmiljø og friluftsområdet.

6.1 Dag 1

Dag 1 hadde godt oppmøte fra ivrige deltakere. Det var en generell aksept for tiltaket, men tydelige presiseringer av favorittsteder og ferdselsårer som må bevares og forbedres. Deltakerne uttrykket et felles ønske og behov for tilrettelegging av området rundt Snipeåsen for mer bruk og fysisk aktivitet. Krigsminnesmerket må vernes og det må inngås en god avtale om evt. flytting. Taraldrudhytta forslås flyttes til Gjersjøelva eller Assuren.

GRUPPE 1.1 Representanter fra Ski Jeger- og fiskeforening, Skiforeningen og Skiforeningen lokalutvalg Sørmarka	
JORDBÆRSTEDER (FAVORITTSTEDER)	FERDSEL
1. Kloppa ved Assurstien (støy)	1. Løypa Fløysbonn-Kloppa. Krysningen E6, viktig med oppgradert trasé og tilgjengelighet.
2. Langåsen (berørt av helikopterstøy), viktig for friluftsområdet.	2. Sti over Taralrudåsen.
3. Speiderhytta på Snipeåsen	3. Ødegården-Bjørndal/Myra
4. Elgsrud (Støyberørt)	
5. Sti over Taralrudåsen	

Gruppe 1.1 tegnet grundig på kartet. De var generelt bekymret for konflikt mellom tiltaket og stien over Taralrudåsen, som er en fin og viktig sti.

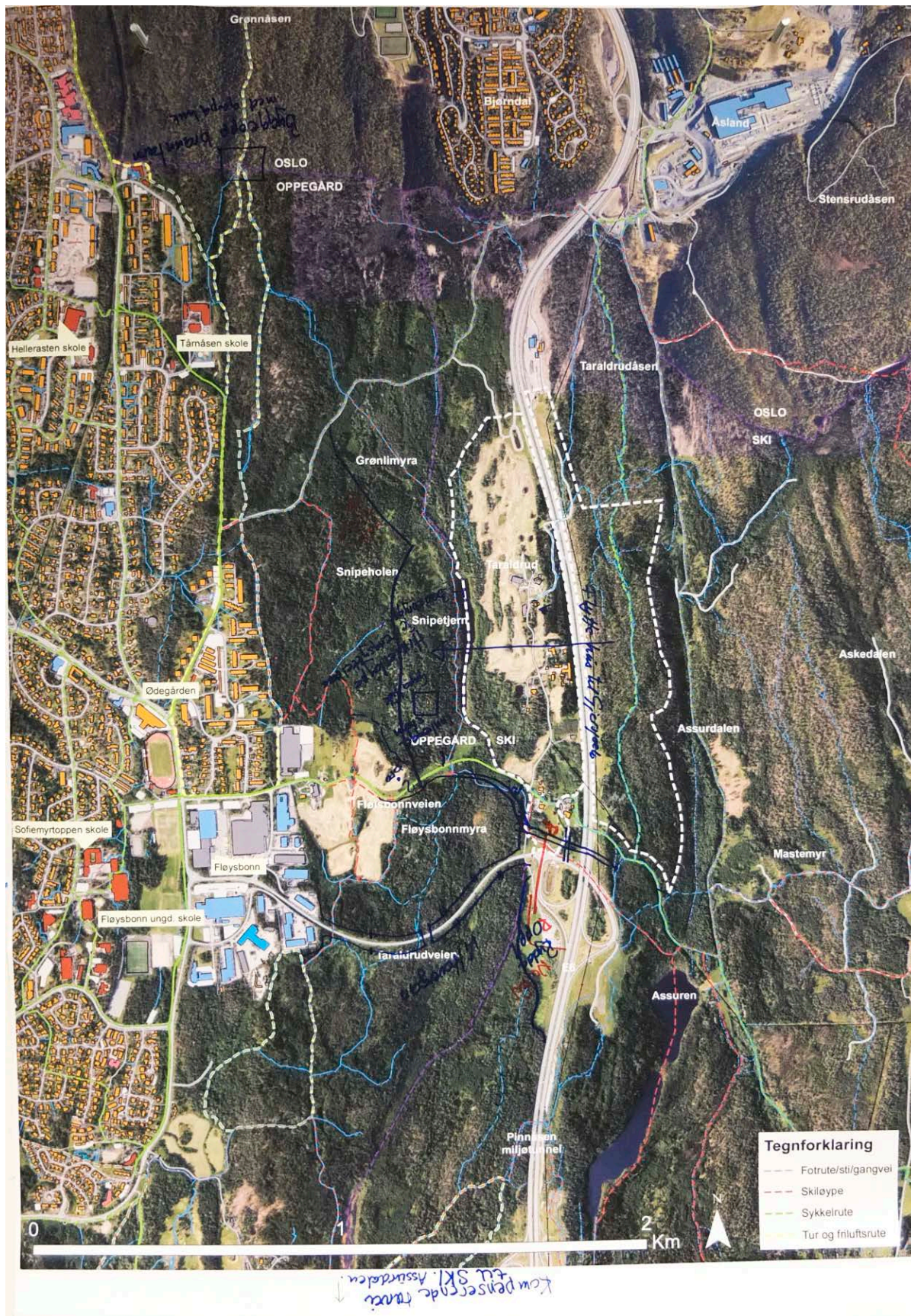
Figur 4: Kart gruppe 1.1

GRUPPE 1.2

Representanter fra FNF Akershus, FNF Oppegård, Oppegård Turlag/FNF og Orientering Skautravern

JORDBÆRSTEDER (FAVORITTSTEDER)	ØNSKER	KOMMENTAR
1.Taraldrudåsen	Flytte treningsområdet fra Taraldrudåsen til Snipeåsen området.	Ulempene som dette fører med seg bør trailerparkering SKRINLEGGES. Bruk heller plassen til adkomsten i form av turvei/sti fra Fløysbonnveien til Pinnåsen + en <u>liten</u> utfartsparkering.
2.Snipeåsen området, nærfriluftsområde	Avbøtende tiltak på Snipeåsen: <ul style="list-style-type: none"> • Badebrygge Snipetjern • Matter over myrområdet • Grønnliaåsen, restaurering av branntårn og gapahuk • Våningshuset kan flyttes til kulturparken Gjersøelva • Doggebu, strøm++ til hytte/speiderhytte • Sykkelbane? Hvis mulig 	
3.Grønnliaåsen	Viltovergang og viltgjerde langs Taraldrudveien, svært viktig for å unngå påkjørsel av dyr	
	Kompenserende tiltak: skitrasé til Assurdalen	
	Alunskiferdeponi, utfartsparkering + naturområde = turvei/sti fra Fløysbonnveien til Pinnåsen	
	Utfartsparkering ved Taraldrudhytta	
	Løypenettverk rundt sydsiden av Taraldrudhytta. «Helårsløype».	
	Planfrie overganger der turstier og løyper krysser veiene. Inkludert undergang fra Fløysbonn-Assuren. Plass til løypemaskin.	

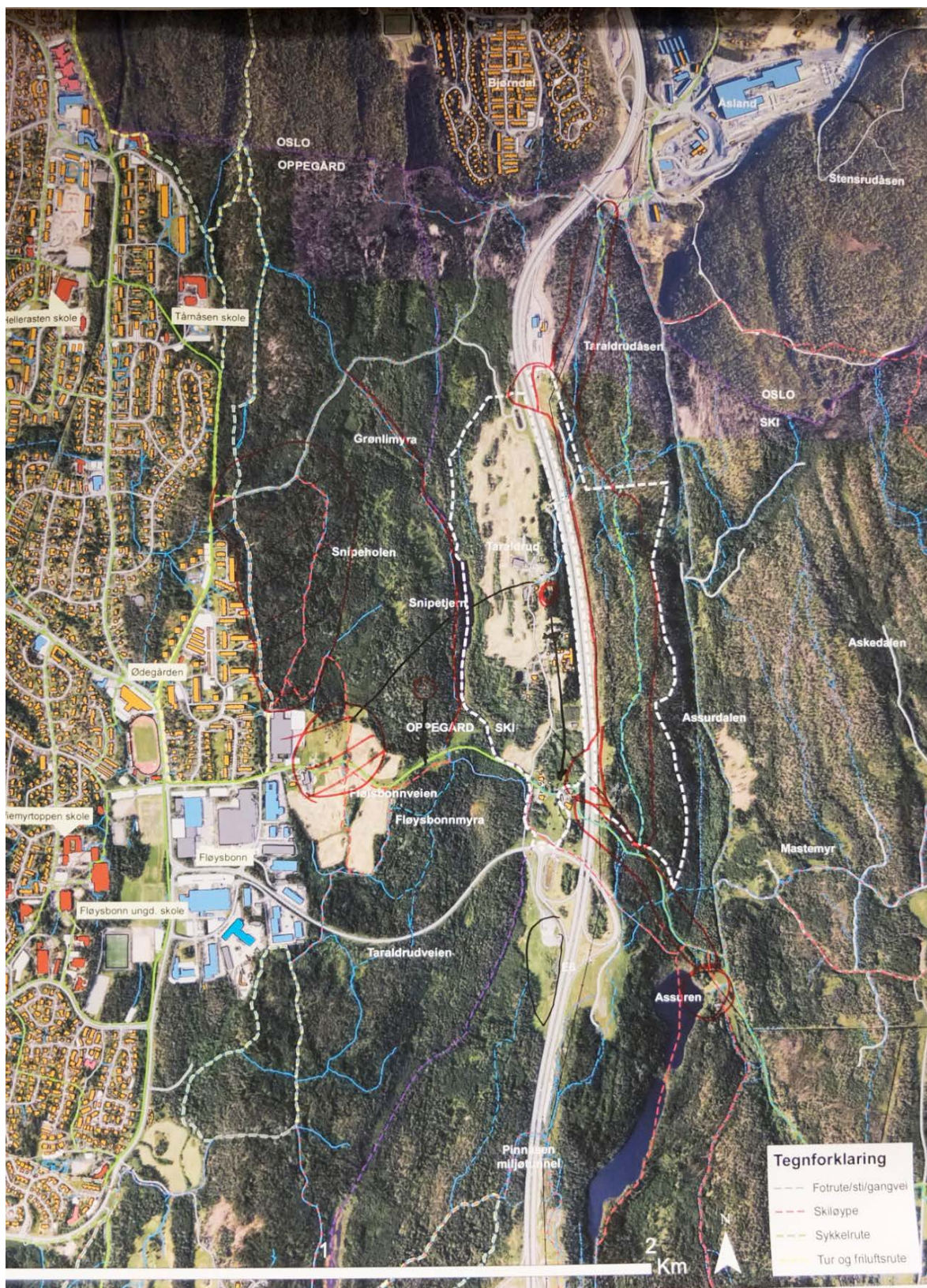
Gruppe 1.2 var spesielt opptatt av en forbedring av fysisk aktivitet og bruk av nærfriluftsområdet på vestsiden av planområdet, området rundt Snipeåsen. Området er viktig for folkehelsen til alle innbyggerne vest for planområdet. Samtidig etterlyser gruppen å legge til rette for at dyr kan ferdes i en nord-sør retning ved Taraldrudveien. Gruppen foreslår egne terrengsykkelbane, slik at man bruker løypene, og ikke lager egne som fører til at skogsjorden blir ødelagt.

Figur 5: Kart gruppe 1.2

GRUPPE 1.3 Representanter fra Oppegård Historielag og Ødegård Borettslag	
JORDBÆRSTEDER (FAVORITTSTEDER)	ØNSKER
Doggebu speiderhytte	1. Ikke beredskapssenter. Det er frykt for at dagens gode friluftsområder blir ødelagt av støy og aktivitet som ikke egner nærfriluftsområder. Frykt at områdets kvaliteter blir redusert og at bruk av området blir redusert (hovedsakelig områdene på vestsiden av E6).
Potetkjelleren, krigsminnesmerke	2. Flytting av krigsminnesmerket (eller flyttes til et tilgjengelig sted i nærheten, eller kan godt stå) og bevaring av, tilrettelegging rundt (tilkomst/strøm/belysning) til Doggebu speiderhytte
Hulvei på østsiden av E6 ned mot Kloppa	3. Bevare mest mulig av Snipeåsen for et stille område
2 turveier på nord/sør langs Taraldrudåsen	4. Utfartsparkeringsplass ved E6 krysset ved Taraldrudhytta
Hele Snipeåsen – bærplukking, hundelufting, orientering mm.	5. En skitrasé – få tilbake den som gikk fra Fløysbonn over Snipetjern og oppover Taraldrud gård
Bruk av nærmeste Skogområdet rundt Ødegården	
Sykeltraséen langs Snipetjern	
Fløysbonn gård - hesteturer	
Kloppa + turveien Kloppa-Taraldrudhytta	
Oldtidsveien – ny pilegrimsleden (ved Grønnåsen)	

Gruppe 1.3 har tegnet grundig på kartet hvor favorittsteder er markert med rødt og ønsker med sort farge.

— ønsker Gruppe 3
Favoritsteder.

Figur 6: Kart gruppe 1.3

GRUPPE 1.4

Representanter fra Ski kommune og Oppegård kommune

JORDBÆRSTEDER (FAVORITTSTEDER) OG FERDELSESÅRER

1. Sti over Taraldrudåsen. Blåmerket, en opplevelse i seg selv.
2. Utsikt over Taraldrudåsen. Ligger nord på åsen, flott utsikt.
3. Kloppa. Fin plass med badeplass, teltplass, benker og bord, gapahuk.
4. Ulvegraver/dyregraver i Assurdalen. Stått som kongemerke, fredet, godt synlig. Ligger på Askeladden.
5. Kongebordet
6. Doggebu
7. Gravrøyser Grønliåsen
8. «Branntårnet»
9. Utsikt. Ved tidligere branntårn.
10. Slettåsen. Nydelig ferdselsåre.
11. Hulveg. Har vært en av Norges flotteste hulveger, 2 meter dyp og 300 meter lang. Registeret i Askeladden. En attraksjon.
12. Assuren. To fine tjern. Godt egnet til padling.
13. Sti Ødegård-Myrer-Kloppa (ned Assurdalen). Viktig del av nærmiljøet, både til Oppegård og Ski.
14. Langåsen. Nydelig ferdselsåre.

Gruppe 1.4 poengterte at krigsminnesmerket kan ikke flyttes ifølge familien og grunneier, det finnes en avtale om krigsminnesmerke mellom hjemmevernet i Oppegård og grunneier som man må kontakt for å finne en løsning på dette. Gruppen støtter ønsket om skiløype over Snipetjern.

Ellers føler gruppen at de ikke har vært med på noen diskusjon om hvor strekene til planområdet er blitt plassert.

Figur 7: Kart gruppe 1.4

6.2 Dag 2

Dag 2 hadde godt oppmøte, spesielt med tanke på barn og unge. Det utviklet seg en god dialog mellom deltakere og et sterkt ønske for å bli hørt. Det ble diskusjoner om mulighet for samarbeid med beredskapssenteret og aktiviteter for brukerne. Avbøtende tiltak bør legges til rette for felles møteplasser. Et eksempel er svømmehall, som er etterlengtet for alle de fire skolene i området, og kan også brukes av politiet.

GRUPPE 2.1 Representanter fra Oppegård Jeger- og fiskeforening, Kolbotn IL, Oppegård IL v/Skigruppa og Fløysbonn Selveierlag.		
JORDBÆRSTEDER (FAVORITTSTEDER)	UTFARTSSTEDER	ØNSKER
1. Fløysbonnveien som gang, tur, sykkelvei og fortsettelse inn i marka.	Parkering ved Fløysbonn gård for utfart.	Fløysbonnveien må sikres.
2. Snipetjern – skøyteis – åpent på begge sider.		Snipetjern må være tilgjengelig.

Gruppe 2.1 tegnet ikke alle notatene og punktene inn på kartet. Tabellen representerer derfor gruppens synspunkter best.

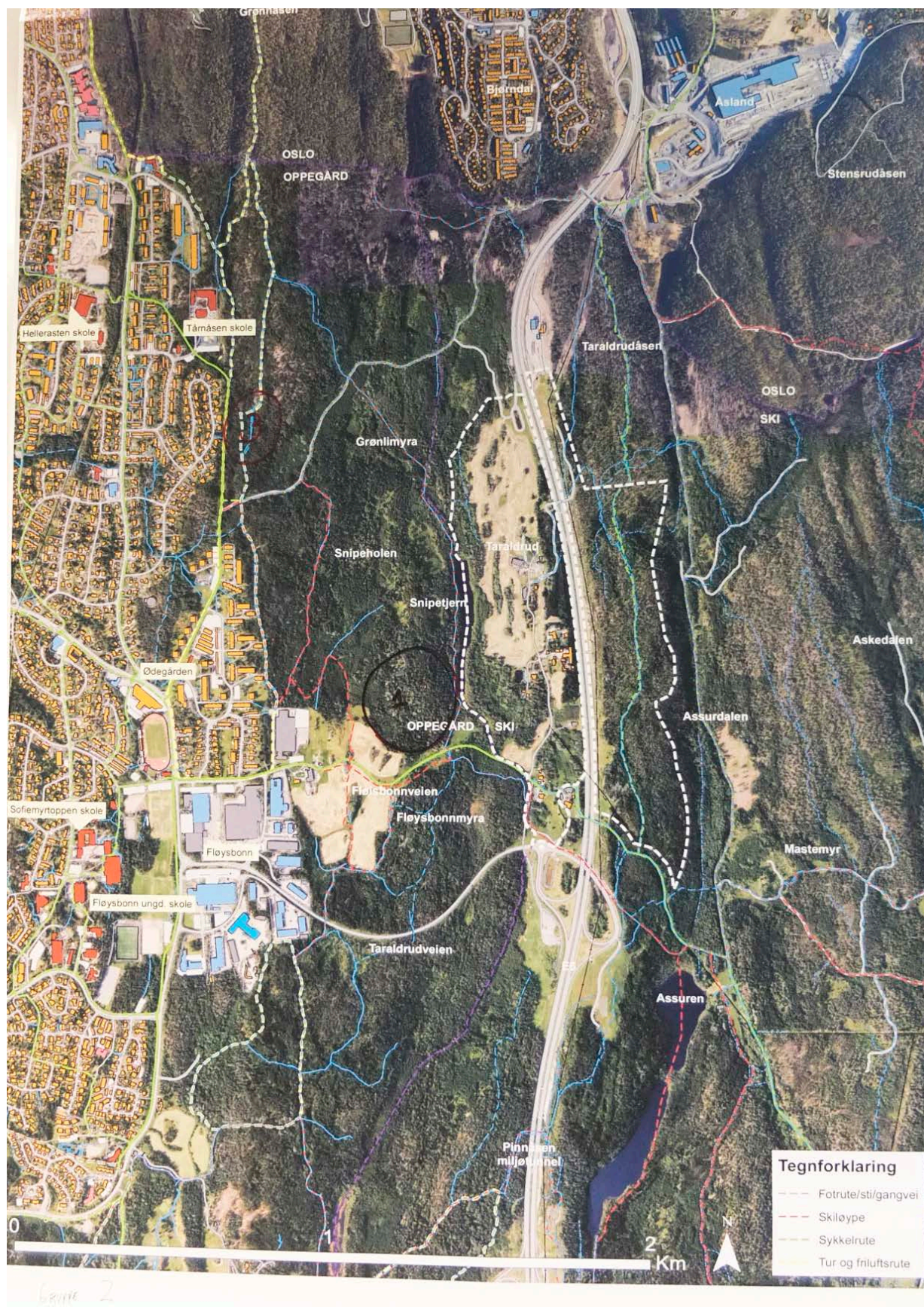
GRUPPE 1

Figur 8: Kart gruppe 2.1

GRUPPE 2.2 Representanter fra Hellerasten skole og Tårnåsen skole		
JORDBÆRSTEDER (FAVORITTSTEDER)	ØNSKER	KOMMENTAR
1. Bevare Snipetjern – gjerdet må gå rundt vannet, ikke over.	1. Hinderløyper/zip-line/klatrepark mulighet, begrenset til barn og ungdom (gjerne rundt Doggebu) – se kart	Kompenserende tiltak: Varme på Sofiemyr kunstgress.
2. Doggebu + Stallerudhytta	2. Forbedre turmuligheter med lys og benker, større lysløyper med «døgnåpent» bruksmulighet.	Støydempende tiltak: Elevene er på skolen på dagtid – når det skytes. De bruker også skogen mye på dagtid. Varslet skytetid?
3. Branntårnet/Grønnliaåsen. Går mye tur her	3. «Klatrepark» - «Hinderløype» for barn – se kart	Svømmehall som et samarbeidsprosjekt mellom politiet og kommunen.
4. Klatretreet. Brukes mye av ungdomsskolen og spesielt barneskolene	Skytebane for pil og bue.	
5. Assuren	Ønske om paintballanlegg	
6. Bålplasser rundt omkring skolene.	Ta vare på Doggebu + Stallerudhytta + bålplasser	

Gruppe 2.2 hadde utført et grundig forarbeid som representerte 8. 9. og 10. klasse fra Hellerasten Skole. De ser felles fordeler mellom skoler og beredskapssenteret og har ønske om å samarbeide med politiet. De foreslår felles aktiviteter som paintballanlegg og klatrepark som kan brukes av politiet til trening og barnene, en fin mulighet til å bli kjent med hverandre. Synes det er lurt at barn og unge ser politiet ofte ved treninger og øvelser, da skaper man mindre frykt rundt situasjonen.

Gruppen tegnet på utdelt kart, supplert med medbragte kart med forhåndsregistreringer, disse kan ses i vedlegg 1.

Figur 9: Kart gruppe 2.2

GRUPPE 2.3

Representanter fra Bjørndalen, Bjørndalen Boligsammenslutning og Bjørndalen Friluftsliv

JORDBÆRSTEDER (FAVORITTSTEDER)	ØNSKER	FERDSEL
Bålplasser. Markert på kart	1. Stor grad av støyskjerming og reduserende tiltak. Også marka må skjermes mot støy – påvirke rekreasjonsevnen til marka	Taraldrudåsen (sti)
Fiskeplass/badeplass. Langs Snipetjern	2. Opprettholde traseen (Blåmerket) som i dag over Taraldrud.	Åsland-Sofiemye (skogsvei/sti/skiløype)
Jettegryte. Typisk turmål for barnefamilier	Lys i løypene	Snipemyr-Snipetjern (skiløyper)
	Branntårn	Flisbakken (sti/skiløype)
	Gapahuke ved	Assurdalen (Skogsvei/skiløype)
	«Markastue» ved Assuren	Grønliåsen-Sofiemyr (sti)
	Skøytebane	Blåmerket Taraldrud-Elgsrud (sti)
	Svømmehall	

Gruppe 2.3 støtter ideen om sivil militært samarbeid for å ufarliggjøre beredskapssenteret. Gruppen har markert stier og løyper som er spesielt viktig for beboere i Bjørndalen. Bjørndalen ligger tett på planområdet, og er like aktive brukere av friluftsområdene som Oppegård og Ski. De var spesielt bekymret for støy både i boligområde og ved ferdsel/telttur i marka, avbøtende tiltak må ikke ødelegge turopplevelsen. Gruppen presiserer at beboerne i Bjørndalen bruker store deler av friluftsområdene og hele Taraldrudåsen. I tillegg bruker de brua som ligger midt i planområdet, til tross for privat jordbruk.

Gruppen mener de burde blitt involvert tidligere i prosessen bak tiltaket.

Figur 10: Kart gruppe 2.3

7. SAMLET FUNN

JORDBÆRSTEDER (FAVORITTSTEDER)

- Taraldrudåsen
- Assurdalen, Assuren inkludert Kloppa
- Langåsen
- Elgsrud
- Snipeåsen inkludert speiderhytta, og Snipetjern
- Grønnliaåsen
- Branntårnet, inkludert utsikt
- Klatretreet
- Doggebu speiderhytte
- Fløysbonn gård
- Potetkjeller
- Hulvei på østsiden av E6 ned mot Kloppa
- Oldtidsveien – ny pilegrimsleden
- Ulvegraver/dyregraver
- Kongebordet
- Slettåsen
- Hulveg østover fra Assuldalen
- Jettegryter
- Stallerudhytta

FERDSEL

- Ferdsl fra Fløysbonn til Kloppa. Krysning E6, her er det viktig med oppgradert trasé og tilgjengelighet.
- Sti over Taraldrudåsen. Ferdsl i nord-sør retning, denne må være tilgjengelig.
- Turvei Kloppa-Taraldrudhytta. Her ønskes en løsning for hytten.
- Sti fra Ødegård nordover mot Myrer, til Kloppa. Viktig turvei med bålplasser og utsikt som må beskyttes for støy.
- Skogsvei/sti/skiløype over fra Åsland til Sofiemyr.
- Skiløyper, fiskeplass og bedeplass mellom Snipemyren Snipetjern
- Skiløyper ved Flisbakken
- Skogsvei og skiløyper rundt Assurdalen
- Sti fra Grønnliaåsen til Sofiemyr
- Blåmerket stil fra Taraldrud Elgsrud

UTFARTSOMRÅDE

- Parkering ved Fløysbonn gård

ØNSKER

- Snipetjern må være tilgjengelig
- Viltovergang og viltgjerde langs Taraldrudveien
- Utfartsparkering ved Taraldrudhytta
- Ikke beredskapssenter
- Flytte krigsminnesmerke – må inngås en god avtale
- Stilleområde på Snipeåsen
- Flytte treningsområdet fra Taraldrudåsen til Snipeåsen området.
- Alunskiferdeponi, utfartsparkering + naturområde = turvei/sti fra Fløysbonnveien til Pinnåsen
- Få tilbake gammel skitrasé fra Fløysbonn over Snipetjern og oppover Taraldrud gård
- Hinderløype
- Forbedre turmuligheter med lys og benker
- Klatrepark
- Skytebane for pil og bue
- Paintballanlegg
- «Markastue» ved Assuren

AVBØTENDE TILTAK

- Generell oppgradering av Snipeåsen
- Støydempende tiltak
- Skitrasè til Assurdalen
- Støtte til «helårsløype»
- Varme på Sofiemyr kunstgress
- Svømmehall som samarbeidsprosjekt
- Tiltak som skaper mindre frykt rundt beredskapssenteret

8. DELTAKERE

DELTAKERE MEDVIRKNINGSVERKSTEDER 17.01.2017		
ORGANISASJON	REPRESENTANT	ANTALL
Ski Jeger- og fiskeforening	Espen Siemensen og Gjermund Aas	2
Skiforeningen - lokalutvalg Sørmarka	Svein Skrattalsrud og Morten Roa	2
Skiforeningen	Lisa Näsholm	1
FNF Akershus	Maria Rundhaugen Tesaker	1
Orientering Skautravern	Jon Færden	1
FNF Oppegård	Harald Lundstedt	1
Oppegård Turlag/FNF	Per Næss	1
Oppegård Historielag	Steinar Karlsrud	1
Ødegård Borettslag	Stig Knutsen	1
Ski kommune	Erik Hovden og Reidar Haugen	2
Oppegård kommune	Ane Tingstad Grav, Ola Skarderud, Vegard Sines Petersen og Tessa Barnett	4
TOTALT		17
DELTAKERE MEDVIRKNINGSVERKSTEDER 18.01.2017		
ORGANISASJON	REPRESENTANT	ANTALL
Oppegård IL v/Skigruppa	Thomas Rød	1
Kolbotn IL O-Gruppe	Dag Amundsen	1
Hellerasten skole	Johanne Ingierd, Grete Skaug, Hannah Tveit og Joakim Andre Dal	4
Tårnåsen skole, FAU	Inger Brandstrup	1
Fløysbonn Selveierlag	Lars Erik Indset	1
Oppegård Jeger- og Fiskeforening	Arild Burud	1
Bjørndalen Boligsammenslutning (BBS)	Ole Sjøberg	1
Bjørndal (redaksjon, koordinator)	Hanne Sofie Logstein. John Westbye, Kari Hagen og Erik Logstein	4
Bistand	Ane Tingstad Grav, Ola Skarderud, Harald Lundstedt, Birger Kristoffersen og Tessa Barnett	5
TOTALT		19

ANDRE INVITERTE	
ORGANISASJON	REPRESENTANT
Oslo og omland friluftsråd	Johan Hval
Skiforeningen	Terje Martinsen
Speiderne i Oppegård	Terje Myhr
Sofiemyrtoppen skole	FAU
Sofiemyrtoppen skole	Elevrådet
LA21 forumet i Ski	Inge Utstumo
Orientering Skautravern	Anne Marit Færden
Oppegård Historielag	Egil Wenger
Ski historielag	Knut Falla
Ødegård borettslag	Felix Röber
Kolbotn & Skimt O-lag	Sissel Olaisen
Stall Prinsdal	Janne Reitan
Tårnåsen skole	Elevrådet
Oppegård kommune	Anna Lina Toverud
Augestad barnehage	
Greverudlia barnehage	
Ødegården barnehage	
Hellerasten barnehage	
Trollskogen barneshage (Bjørndal)	
Oppegård kommune	Gro Pernille Smørdal
Siggerud IL	Ine Michelle Dinesen
Kolbotn sykkelklubb	
Bjørndalen IF	Trine
Naturvernforbundet i Oppegård	Ingrid Nissen

POLITIETS NASJONALE BEREDSKAPSSENTER

VEDLEGG: GRUNNLAG FRA MEDVIRKNINGSVERKSTEDENE

Vedlegg

I vedleggskapittelet vises materiell utarbeidet av de ulike brukergruppene i forbindelse med verkstedene.

Ideverksted 17.01.2016

Gruppe 1	_____	4
Gruppe 2	_____	7
Gruppe 3	_____	11
Gruppe 4	_____	15

Ideverksted 18.01.2016

Gruppe 1	_____	19
Gruppe 2	_____	24
Gruppe 3	_____	35

17.01.2017

Gruppe 1

17/1/17 GRUPPEN NR 1

I forbindelse med utarbeidelse av konsekvensutredning for nærmiljø og friluftsliv for politiets nasjonale beredskapsenteret på Taraldrud ønsker vi innspill fra brukergrupper om deres opplevelse og bruk av området.

Representant for gruppen utfyller feltene under:

Viktigste jordbærsteder/favorittsteder

1. Fødsel: Løypa Fløysbunn - Kløppa. Krysningen E6, vilkårlig med oppgradert trase og høyfjenselshel.
 2. Pri 2: Jordbærsted: - Kløppa / Assurten (støy)
 3. Jordbærsted: Langåsen (berent av helteopplæringsstøy) viktig friluftsområde.
 4. Fødsel: Sti over Taraldrudåsen (dette er også et jordbærsted).
 5. Pri 2:
 6. Fødsel: Ødegården - Bjanddal / Myra (ikke berent)
 7. Jordbærsted: Speiderhytta på Snipetse
 8. Pri 3
 9. Jordbærsted: Elgsrud (støy berent) Pri 4.
 10. Fødsel: Åre (offgradent) forbi Taraldrudhytta
- (Pri 1!!)

Gruppe 2

Handwritten note: tryk på dette område med grønn farge

Handwritten note: Fløysbonn via Høyveien

Handwritten note: Kom penserene på tross for Ski. Assurdalen

Tegnforklaring

- Fotrute/sti/gangvei
- - - Skiløype
- Sykkelrute
- Tur og friluftsrute

I forbindelse med utarbeidelse av konsekvensutredning for nærmiljø og friluftsliv for politiets nasjonale beredskapssenteret på Taraldrud ønsker vi innspill fra brukergrupper om deres opplevelse og bruk av området.

Representant for gruppen utfyller feltene under:

Viktigste jordbærsteder/favorittsteder

1. ~~Snipeåsen, Snipeåsen området~~ Taraldrudåsen
2. Snipeåsen - området, NÆR FRILUFTSOMRÅDE
3. Grønliåsen
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.

nja - ca. like viktig?

Ønsker for områder (prioritert) rekkefølge (skriver gjerne setninger)

- 1). Flytte treningsområdet fra Taraldrødåsen til Snipeåsenområdet.
(men da dette muligens er usannsynlig går vi til punkt 2)
- 2). ~~Arbeid~~ Arbeidende tiltak på Snipeåsen
 - a) - Badebrygge Snipebjørn
 - b) - Matter over myrområdet
 - c) - Grønliåsen, restaurering av brunntårn ~~...~~ + gapahuk
 - d) - Våningshuset kan flyttes til kulturparken Gjerspelva
 - e) - Doggebu, strøm ++ til hytte/speidertytta
 - d) - Sykkelbane? Hvis mulig.
- 3). Viltgjerd ^{langs} Taraldrødveien svært viktig
- 4). Kompenserende tiltak: trasé til ski, til Assurdalen
- 5). Alvniskiferdeponi, utfartsparkering P + NATUROMRÅDE =
turvei/sti fra Fløysbunnveien til Pinnåsen
- 6). ~~Ut~~ Utfartsparkering P, ved Taraldrødhytta
- 7). Løypernettverk (se eget kart) eller spor Ola HELÅRS LYSLØYPE
- ^{rundt}sydsiden av Taraldrødhytta
- 8) Planfrie overganger der turstier og løyper krysser veiene. PLASS TIL LØYPERMASKIN

Andre kommentarer

Ulempene som dette fører med seg bør trailparkering SKRINLEGGES.
- Bruk heller plassen til adkomst i form av turvei/sti fra Fløysbunnveien til Pinnåsen + en liten utfartsparkering.

inkludert ~~overgang~~ / undergang fra Fløysbunn → Assuren

Gruppe 3

Ønsker Gruppe 3
Favoritsteder.

I forbindelse med utarbeidelse av konsekvensutredning for nærmiljø og friluftsliv for politiets nasjonale beredskapssenteret på Taraldrud ønsker vi innspill fra brukergupper om deres opplevelse og bruk av området.

Representant for gruppen utfyller feltene under:

ikke i rekkefølge.

Viktigste jordbærsteder/favorittsteder (tegnet på kart i rød)

1. Doggebu Speiderhytte
2. Potet kjelleren / krigsminne mørke.
3. Hulvei på østside av E6 ned mot klopper.
4. 2 turveier nord/sør langs Taraldrudåsen
5. Hele snipeåsen - bærplukking/hundluffing orientering. m.m.
6. Bruk av nærmeste skogsområder rundt Ødegården.
7. Sykkeltraseen langs snipetjern
8. Fløysbonn gård - hestturer
9. Kloppa + turveien Kloppa → taraldrudhytta
10. Old halsveien / ny pilgrimsleden.

- ①
 - Ikke beredskapssenter. Det er en frykt for at dagens gode friluftsområder blir ødelagt av støy og aktivitet som ikke egner nærfiluftsområder. Frykt at området's kvaliteter blir redusert og at bruk av områdene blir redusert (områdene på vest side av E6)
- ②
 - Flytting av krigsminnesmerken og ^{Kan godt flyttes} ^{stige eller i nærhet} tilgjengelig sted av, tilrettelegging rundt (tilkomst/strøm) ^{belysning}
 - ~~h1~~ Doggebu Speiderhytte
- ③
 - Bevare mest mulig av "snipeåsen" for et stille område.
- ④
 - Utfartsparkeringsplass ved E6 krysset ved Taraldrudhytta
- ⑤
 - En ski trase - få tilbake den som gikk fra fløysboen over snipehjern og opp over Taraldrudgård.

Gruppe 4

GRUPPE 4

POLITIETS NASJONALE BEREDSKAPSSENTER

I forbindelse med utarbeidelse av konsekvensutredning for nærmiljø og friluftsliv for politiets nasjonale beredskapssenteret på Taraldrud ønsker vi innspill fra brukergupper om deres opplevelse og bruk av området.

Representant for gruppen utfyller feltene under:

Viktigste jordbærsteder/favorittsteder

1. Sti over Taraldrudåsen
2. Utsiktspkt — " —
3. Kloppa (Phylla del)
4. Ulveggravene
5. ~~Daggabu~~ Kongebadet
6. Daggabu
7. Gravroyser Grønliåsen
8. "Branntårnet"
9. Utsikt
10. Slettåsen
11. Hulveg
12. Assuren
13. Sti Oddegården/Myster/Kloppa
(Assurdalen)
14. Langåsen

18.01.2017

Gruppe 1

GRUPPE 1

POLITIETS NASJONALE BEREDSKAPSSENTER

I forbindelse med utarbeidelse av konsekvensutredning for nærmiljø og friluftsliv for politiets nasjonale beredskapssenteret på Taraldrud ønsker vi innspill fra brukergrupper om deres opplevelse og bruk av området.

Representant for gruppen utfyller feltene under:

Viktigste jordbærsteder/favorittsteder

1. Fløysskammen som gang, tur, sykkelvei og fortsettelse inn i marka
2. Snipebjerg - skøyteis - åpent på begge sider
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.

Viktigste barrierer

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

Viktigste utfartssteder

1. Parkering ved Flåysbommgård for utfart
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

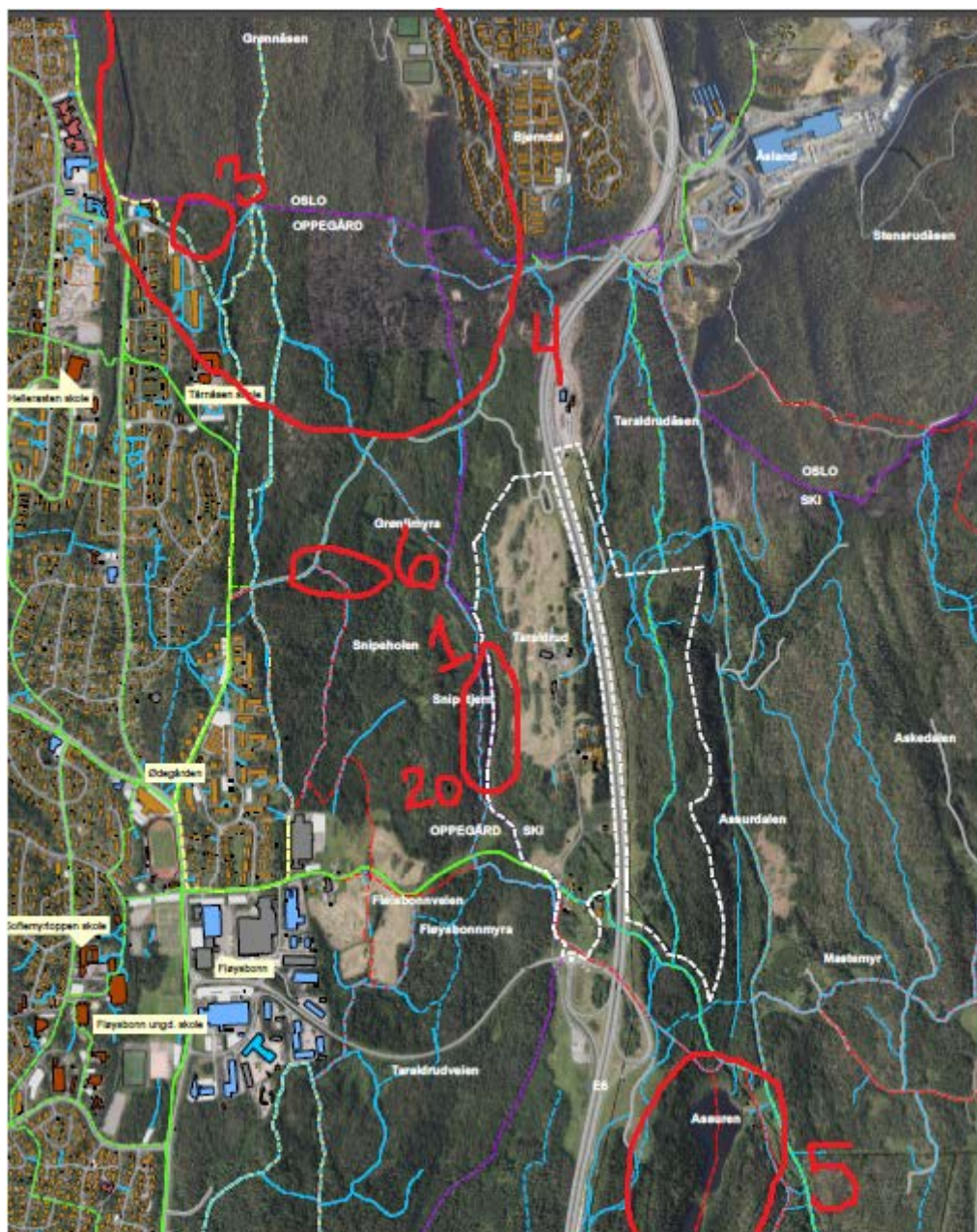
Ønsker for områder i prioritert rekkefølge (skriver gjerne setninger)

- Flåyskornveien
- Suipehjørn
-
-
-
-
-
-
-

Andre kommentarer

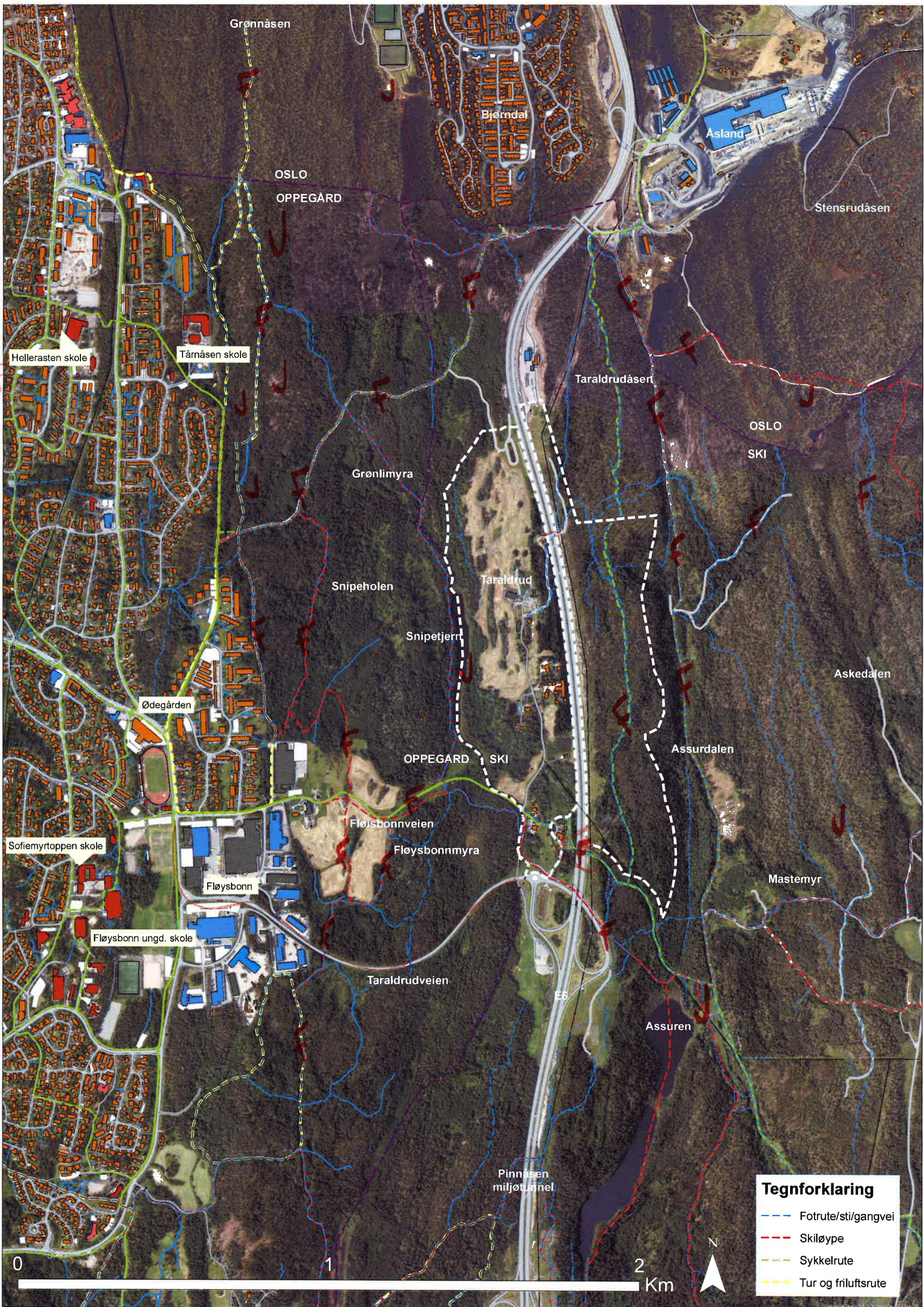
Gruppe 2

Kart med oppmerkede steder fra 8. trinns friluftslivsgruppe ved Hellerasten skole. Mottatt 13.01.2017

1. Snipetjernet med område rundt – Fine tur- og sykkelstier, skøytebane, dyreliv (ønske om at gjerdet ikke går midt igjennom vannet, samt forsøke å beholde hekkeplasser for dyrene som lever der). Forslag fra elevene: Sett opp gjerdet litt vekk fra vannkanten, for å ivareta dyrelivet og hekkeplassene.
2. Speiderhytta
3. Bålplass – skolene bruker dette området for korte turer
4. Grønnliåsen – Turløyper som skolene bruker, bålplasser, utsiktsplasser, dyreliv.
5. Assuren
6. Klatretreet – Lite område som er mye brukt blant barn.

Kart fra natur, miljø og friluftsliv valgfag 9-10 trinn ved Hellerasten skole . Mottatt 16.01.2017

Tegnforklaring

- Fotrute/sti/gangvei
- Skiløype
- Sykkelrute
- Tur og friluftsrute

Referat - Elevråd uke 3

Forslag til kompensasjonstiltak fra Hellerasten

Forslag som er godkjent av elevrådet	Antall stemmer
Varme på Sofiemyr kunstgress	4/8
Paintball-anlegg	8/8
Svømmehall	8/8
Klatre- og buldrepark med zip-line	4/8
Hinderløype	7/8
Ta vare på speiderhytta og bålplasser i området	4/8
Nye og forbedrede turløyper med lys og flere benker	5/8
Hundepark	
Utendørs treningsanlegg	
Skytebane for pil og bue	

Forslag som ikke ble godkjent

- Sponse skolen med flere turer i slalåmbakken
- Flere bøker på skolebiblioteket
- Bilcross-/ go'cart-bane
- Big-air
- Crossfit-gym
- Innendørs fotballbane med kunstgress
- Flere basketballmål
- Bedre fotballmål
- Skøytebane
- Snøballbinker
- Badeland
- Vannfontene

Forslag til skolen og skolens område

Dette går ikke inn under søknaden om kompensasjonstiltak fra beredskapssenteret, men dette er ting elevene savner ved skolen.

- Flere basketballmål
- Bedre fotballmål
- Laksetrapp
- Nye dusjhoder i garderobene
- Såpedispensere
- Nye håndballer
- Flere medisinballer
- Pilatesballer
- Styrkerom (til den nye skolen)
- Ab-wheel og treningsstrikker

Tegnforklaring

---	Fotrute/sti/gangvei
- - -	Skiløype
- - -	Sykelrute
- - -	Tur og friluftsrute

Gruppe 2

POLITIETS NASJONALE BEREDSKAPSSENTER

I forbindelse med utarbeidelse av konsekvensutredning for nærmiljø og friluftsliv for politiets nasjonale beredskapssenteret på Taraldrud ønsker vi innspill fra brukergrupper om deres opplevelse og bruk av området.

Representant for gruppen utfyller feltene under:

Viktigste jordbærsteder/favorittsteder

1. Bevare Snipetjern - gjerdet må gå rundt vannet, ikke over.
2. Døggabu + stallerudhytta
3. Branntårnet / Grønliåsen
4. Klatretreet
5. Assuren
6. Bålplasser
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.

Ønsker for områder i prioritert rekkefølge (skriver gjerne setninger)

1. ~~Paintball~~ Hinderløyper / zip-line / Klattepark mulighet
beegnet for barn + ungdom, (gjørne rundt Doggebu) = se kart
 2. Forbedrede turmuligheter med lys & Benker, store
lysløype med "dognåpent" bruksmulighet
 3. "Klattepark" - "Hinderløype" for ~~små~~ barn. = se kart
- Skytebane for pil & Bue
 - Ønske om paintball anlegg
 - Ta vare på Doggebu + stallemdhytta + bålplasser
 - Kompenserende tiltak: Varme på
Sofiemyr kunstgress
 - Støydempende tiltak. Elevene er på
skolen på dagtid - når det skytes.
De bruker også skogen mye på dagtid.
Varslet skytetid ?

Andre kommentarer

Swømmehall som et samarbeidsprosjekt
mellom politiet og kommunen

Gruppe 3

Tegnforklaring

- Fotrute/sti/gangvei
- - - Skiløype
- - - Sykkelrute
- - - Tur og friluftsrute

GRUPPE 3

GRUPPE: 3

MEDVIRKNINGSVERKSTED – BRUKERENS LANDSKAP

POLITIETS NASJONALE BEREDSKAPSSENTER

I forbindelse med utarbeidelse av konsekvensutredning for nærmiljø og friluftsliv for politiets nasjonale beredskapssenteret på Taraldrud ønsker vi innspill fra brukergrupper om deres opplevelse og bruk av området.

Representant for gruppen utfyller feltene under:

Viktigste jordbærsteder/favorittsteder

1. Bål plass
2. Fiskeplass/badeplass
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.

Ønsker for områder i prioritert rekkefølge (skriver gjerne setninger)

- Pri 1 Stor grad av støy skjerming og reduserende tiltak.
-
- Oppå Marka må skjermes mot støy - Pårinder
- rekreasjons evner til marka
-
- Pri 2 opprettholde traséen (Blåmarkst) som idag.
- over Taralund
-
-
-

Andre kommentarer

Ønsker: Lys i kjøperne
Brantårn
Gaya kule
Marka stue ved ASU ren
Kunstene
Støyke barne
Svømmehall

Tur traseer:

- 1) Tordalvudåsen (sti)
- 2) Åsland → Sofiemyr (skogsvi/sti/skiløype)
- 3) Snipemyr → Snipetjern (skiløype)
- 4) Flisbakken (sti/skiløype)
- 5) Åsurdalen (skogsvi/skiløype)
- 6) Grønliåsen → Sofiemyr (sti)
- 7) Bløst Tordalvudåsen → Elgsrud (sti)